

Opinia preliminară a Consiliului Fiscal privind Legea bugetului de stat pe anul 2025, Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2025 și Strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2025-2027

Sinteză

- România face parte din cele opt state din UE care se află sub incidența procedurii de deficit excesiv, având cel mai mare dezechilibru bugetar. Este bine că s-a ajuns la un acord cu Comisia Europeană ca ajustarea macroeconomică (a deficitului bugetar) să se întindă pe mai mulți ani, considerând reformele implicate și magnitudinea corecției – de la peste 9% din PIB, dacă se ține cont de impactul deplin al recalculării pensiilor, la sub 3% din PIB. În noiembrie 2024, Consiliul a aprobat Planul Bugetar-Structural (PBS) al României.
- Fragmentarea sistemului global continuă (multilateralismul se destramă), protecționismul se intensifică, șocuri succesive (pandemia, criza energetică, schimbări climatice, războiul din Ucraina) au slăbit economia UE. Piețele financiare pot cunoaște „înghețări” (*sudden stops*), acces mai dificil la finanțări pentru economiile cu deficite mari. Acesta este cadrul ce obligă guverne naționale la alegeri dificile în politicile economice, la compromisuri dureroase.
- Draftul de buget pentru anul 2025 pornește de la necesitatea ca tendința de accentuare a deficitului bugetar să fie inversată și, aceasta, nu numai pentru că PBS o dictează; o conduită bugetară responsabilă o cere, ca și necesitatea de a preveni o retrogradare a riscului suveran al României la *investment junk*. Costurile la împrumuturile României sunt cele mai înalte între statele UE.
- Ținta de 7% deficit în 2025 este foarte ambițioasă și cere măsuri atât pe partea de cheltuieli, cât și pe cea de venituri. Este de reamintit că România are cele mai joase venituri fiscale (inclusiv contribuții) din UE, cu excepția Irlandei. Ajustarea din 2025 este numai începutul corecției macroeconomice; măsuri vor trebuie adoptate și în anii următori. Corecția macroeconomică este obligatorie și pentru a diminua deficitul de cont curent, pentru a reduce presiunea pe moneda națională.
- Resursele europene au menirea de a atenua impactul inevitabilei contracții a absorbției interne. Este de salutat intenția de a se alocă pentru investiții cât mai multe resurse, din bani europeni și fonduri proprii – 7,8% din PIB în 2025. Aceste investiții

trebuie să dezvolte infrastructura țării, să ajute tranziția energetică, să favorizeze dezvoltarea producției de *tradables* (bunuri și servicii exportabile și care pot înlocui importuri).

- Coroborarea informațiilor și datelor economice recente cu dinamica variabilelor macroeconomice relevante proiectate de CNSP (PIB real, deflator PIB, inflație, coordonate ale pieței muncii) conduce la concluzia unei traiectorii plauzibile a acestor agregate pentru anul 2025.
- Execuția bugetară a anului 2024 indică un deficit *cash* de 8,65% din PIB, depășind cu mult ținta stabilită în bugetul inițial (5% din PIB), respectiv la rectificarea din septembrie 2024 (6,94% din PIB). Grav este că mare parte din cheltuielile suplimentare sunt de natură permanentă, ceea ce complică corecția macroeconomică.
- Construcția bugetară pentru anul 2025 are în vedere o țintă de deficit de 7,04% din PIB, potrivit metodologiei *cash*, reprezentând o diminuare cu 1,61 pp din PIB, față de deficitul bugetar consemnat în anul 2024. Este de notat că efortul de ajustare a deficitului este mai mare, deoarece în 2025 se simte impactul deplin al recalculării pensiilor.
- Măsurile de corecție bugetară adoptate reușesc să stopeze tendința de adâncire a deficitului și să-l îndrepte către o diminuare considerabilă.
- CF nu poate lua în considerare veniturile ipotetice având drept sursă îmbunătățirea colectării de către ANAF în evaluarea sa. În consecință, în evaluarea sa privind bugetul public pentru anul 2025, CF vede venituri inferioare cu circa 9,7 mld. lei, reprezentând circa 0,5% din PIB, față de țintele asumate în proiectul de buget.
- Pe partea de cheltuieli bugetare, CF identifică un necesar suplimentar de alocări la nivelul cheltuielilor cu bunuri și servicii și cu dobânzile în cuantum de cel puțin 4,5 mld. lei, reprezentând circa 0,2% din PIB. Totodată, există riscuri suplimentare cu privire la încadrarea în nivelurile proiectate pentru cheltuielile de personal și cele de asistență socială.
- Considerând cele expuse anterior, pe baza unei abordări prudente a prognozării veniturilor și cheltuielilor, CF apreciază construcția bugetară pentru anul 2025 compatibilă cu un deficit *cash* situat în jurul valorii de 7,7% din PIB.
- O colectare mai bună în fapt a veniturilor fiscale, o ajustare adițională a cheltuielilor de capital, utilizarea oricăror economii ce rezultă în execuția bugetară și prioritizarea proiectelor pot face ca nivelul deficitului bugetar în execuție să se îndrepte către ținta de 7% din PIB, astfel încât să se asigure respectarea traiectoriei de ajustare a deficitului bugetar asumată de România în cadrul Planului Bugetar-Structural agreat cu CE.

Opinia preliminară a Consiliului Fiscal privind Legea bugetului de stat pe anul 2025, Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2025 și Strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2025-2027

În seara zilei de 30 ianuarie, Ministerul Finanțelor (MF) a transmis Consiliului Fiscal (CF), prin adresa 532983/29.01.2025, *Raportul privind situația macroeconomică pentru anul 2025 și proiecția acesteia în perioada 2026-2028, proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2025, Expunerea de motive și proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2025, Expunerea de motive și proiectul Legii pentru aprobarea plafoanelor unor indicatori specificați în cadrul fiscal-bugetar pe anul 2025*, solicitând, în baza art. 53, alin. (2) din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010 (LRFB) republicată, opinia CF cu privire la acestea.

Potrivit art. 53, alin. (4) al LRFB, Guvernul și Parlamentul au obligația de a analiza opiniile și recomandările CF la elaborarea strategiei fiscal-bugetare, a legilor bugetare anuale, precum și la elaborarea altor măsuri determinate de aplicarea LRFB și, respectiv, la însușirea/aprobarea acestora.

Dată fiind intenția Guvernului de a aproba documentele mai sus menționate în data de 1 februarie, CF a emis în data de 1 februarie 2025 o opinie preliminară, având în vedere intervalul foarte scurt pentru analiza tuturor documentelor primite. Evaluarea curentă urmărește în principal coordonatele proiectului de buget general consolidat pentru anul 2025 și are la bază documentele și informațiile care au fost disponibile CF.

În perioada următoare, CF va continua să analizeze setul de documente primite și va emite o opinie extinsă. Totodată, CF reiterează solicitările formulate în decursul timpului în opiniile sale, în sensul oferirii de decidenți a unui interval de timp rezonabil de analiză, adecvat complexității și amplitudinii documentelor asupra cărora se solicită opinia.

1. Context

Anul 2024 a consemnat un deficit bugetar de 8,65% din PIB, al doilea cel mai mare deficit după cel din anul pandemiei, când a fost 9,55% din PIB. Cheltuielile au avut un ritm de expansiune aproape dublu față de veniturile bugetului public. În 2024, România a avut și un deficit de cont curent de peste 8% din PIB, cel mai mare între economiile emergente din UE, a cărui finanțare prin îndatorare este în proporție de peste 60%. Datoria publică a atins aproximativ 54% din PIB la finele lui 2024; este un nivel încă rezonabil față de media din UE, dar creșterea foarte rapidă din ultimii ani este amenințătoare.

România face parte din cele opt state din UE care se află sub incidența procedurii de deficit excesiv, având cel mai mare dezechilibru bugetar. Este bine că s-a ajuns la un acord cu Comisia Europeană ca ajustarea macroeconomică (a deficitului bugetar) să se întindă pe mai mulți ani, considerând reformele implicate și magnitudinea corecției – de la peste 9% din PIB, dacă se

ține cont de impactul deplin al recalculării pensiilor, la sub 3% din PIB. În noiembrie 2024, Consiliul a aprobat Planul Bugetar-Structural (PBS) al României.

Este de văzut dacă piețele vor avea răbdare cu o perioadă relativ lungă de timp (7 ani), dacă ne gândim la contextul european și internațional tot mai complicat, plin de incertitudini. Fragmentarea sistemului global continuă (multilateralismul se destramă), protecționismul se intensifică, șocuri succesive (pandemia, criza energetică, schimbări climatice, războiul din Ucraina) au slăbit economia UE, care pierde teren în competiția tehnologică globală și are nevoie de reforme radicale (este mesajul-cheie al Raportului Draghi), cheltuieli de apărare mai mari pun presiune pe bugete naționale și pot accentua criza costului vieții. Piețele financiare pot cunoaște „înghețări” (*suddens stops*), acces mai dificil la finanțări pentru economiile cu deficite mari. Acesta este cadrul ce obligă guverne naționale la alegeri dificile în politicile economice, la compromisuri dureroase; provocările proliferază, în timp ce resursele sunt limitate. Tensiuni interne se simt în viața politică, cu ascensiunea grupărilor radicale, în condițiile în care numeroase guverne au dificultăți sporite în a livra bunuri publice potrivit așteptărilor cetățenilor. Există și o criză de încredere ubicuă, cu „elite” sub presiune permanentă.

Draftul de buget pentru 2025 pornește de la necesitatea ca tendința de accentuare a deficitului bugetar să fie inversată și, aceasta, nu numai pentru că PBS o dictează; o conduită bugetară responsabilă o cere, ca și necesitatea de preveni o retrogradare a riscului suveran al României la *investment junk* (Fitch și S&P au dat un avertisment în acest sens, schimbând perspectiva de la stabilă la negativă). Costurile la împrumuturile României sunt cele mai înalte între statele UE.

Ținta de 7% deficit în 2025 este foarte ambițioasă și cere măsuri atât pe partea de cheltuieli, cât și pe cea de venituri. Misiunea de corecție a deficitului bugetar în 2025 este îngreunată și fiindcă se va resimți impactul deplin al recalculării pensiilor. Ajustarea din 2025 este numai începutul corecției macroeconomice; măsuri vor trebuie adoptate și în anii următori. Veniturile fiscale trebuie să crească în mod substanțial (*nota bene*: România are cele mai joase venituri fiscale (inclusiv contribuții), cu excepția Irlandei, din UE – cca. 27%, față de cca. 41% din PIB; iar o colectare mai bună poate ajuta în mod substanțial în acest scop. Corecția macroeconomică este obligatorie și pentru a diminua deficitul de cont curent, pentru a reduce presiunea pe moneda națională.

Resursele europene au menirea de a atenua impactul inevitabilei contracții a absorbției interne. Este de salutat intenția de a se alocă pentru investiții cât mai multe resurse, din bani europeni și fonduri proprii – 7,8% din PIB în 2025. Aceste investiții trebuie să dezvolte infrastructura țării, să ajute tranziția energetică, să favorizeze dezvoltarea producției de *tradables* (bunuri și servicii exportabile și care pot înlocui importuri).

2. Cadrul macroeconomic ce fundamentează Legea bugetului pe 2025 și SFB 2025-2027

Analiza plauzibilității prevederilor din Legea bugetară aferentă anului 2025 și a Strategiei fiscal-bugetare pe intervalul 2025-2027, realizată de Consiliul Fiscal, pornește de la cadrul macroeconomic intern și extern care le fundamentează. Considerațiile formulate în continuare au în vedere, între altele, „Proгноza de toamnă 2024 – Proiecția Principalilor Indicatori Macroeconomiци 2024-2028” publicată de Comisia Națională de Strategie și Prognoză (CNSP) – în decembrie 2024 – și Nota care o însoțește.

Coordonatele economice din această prognoză pornesc de la datele recente, ce evidențiază: (i) o reducere a ritmului creșterii economice, (ii) o mărire a dezechilibrelor, în special a celui extern (deficitul contului curent al balanței de plăți) și fiscal, însoțită de o atenuare a celui intern (inflația). Ultimele date privind produsul intern brut (PIB) publicate de Institutul Național de Statistică (INS) pe 10 ianuarie 2025 arată o ușoară reducere a activității economice reale în primul trimestru al anului 2024 și stagnarea acesteia în ultimele trimestre. Astfel, variația trimestru-pe-trimestrul anterior a PIB-ului real arată, pentru trimestrul III al anului 2024 (ultima observație disponibilă), stagnarea acestui indicator la nivelul anterior (din trimestrul II 2024), pe când variația an-pe-an, tot pentru trimestrul III 2024, arată o creștere de 1,2%.

Aceasta se regăsește, din perspectiva metodei de formare/producție a PIB, în: (i) contribuțiile negative ale unor sectoare precum agricultură (-1,9 puncte procentuale, pp în continuare), tranzacții imobiliare (-0,1pp), (ii) împreună cu evoluții pozitive slabe ale altor sectoare (comerț cu +0,7pp, activități profesionale și asimilate +0,4pp, activități de spectacole și asimilate +0,2pp, administrație publică +0,1pp, construcții +0,1pp); (iii) impozitele nete pe produs contribuie la dinamica de 1,2% a PIB cu +1,6pp; (iv) restul sectoarelor din economie au contribuții nule (industrie, informații și comunicații, intermediari financiare și asigurări).

Din perspectiva metodei utilizării/cheltuielilor pentru calculul PIB, putem observa (i) predominanța consumului în explicarea creșterii (+3,2pp din creșterea an-pe-an de 1,2%), însoțită de aportul (ii) formării brute de capital fix cu +0,2pp¹. În direcția opusă acționează (iii) exportul net, cu -1,8pp, și (iv) variația stocurilor, cu -0,4pp.

Din punctul de vedere al distribuției creșterii economice intra-anual, contracției de mică magnitudine din trimestrul I 2024 (-0,4%) i-a urmat un avans de 0,1% și o stagnare în trimestrele II și III ale anului trecut. Aceasta arată atât cantonarea foarte probabilă a creșterii anuale din anul anterior la un nivel mai redus de 1%, cât și un parcurs în decelerare al economiei față de intervalele anterioare. Aceste evoluții, precum și anticipări privind viitorul de același sens și magnitudine sunt vizibile atât în indicatorii cu frecvență mai mare, spre exemplu, evoluția negativă a industriei, construcțiilor, dar și în creșterea vânzărilor cu

¹ Comunicatul INS din 11 decembrie 2024 privind investițiile nete realizate în economia națională indică o creștere a volumului acestora, în primele 11 luni cumulate din 2024 față de aceeași perioadă a anului trecut, din perspectiva volumului, de doar 0,4%.

amănuntul, pe fondul menținerii puterii de cumpărare a salariilor și pensiilor. Această dinamică a dus, pe de o parte, la sporirea deficitului balanței comerciale² – deci, a deficitului extern, și, pe de altă parte, la o rată a inflației, de 5,1%³ în decembrie 2024, peste nivelul prognozat.

În aceste condiții, revizuirea realizată de CNSP între prognoza de toamnă 2024 (din decembrie 2024) și cea de vară 2024 (din 18 septembrie 2024), atât pentru creșterea economică reală din anul trecut, cât și pentru cea aferentă celui curent, ce anticipează reducerea acestora la +1% în 2024 și, respectiv, +2,5% în 2025 (reduceri, față de prognoza CNSP anterioară, de 1,8 pp și, respectiv, 1 pp), apare ca fiind în concordanță cu evoluțiile și tendințele din economie, crescând, astfel, plauzibilitatea proiecțiilor macroeconomice. Revizuirea creșterii economice pentru anul 2024 se bazează, în principal, pe datele istorice publicate de INS și extrapolează tendința relevată de acestea. Pentru anul 2025, accelerarea creșterii economice proiectate de CNSP, față de anul anterior, însă la un nivel relativ modest, se fundamentează, pe de o parte, pe inerția creșterilor reale de venituri din economie (în special pensii și salarii, menționate anterior) și, pe de altă parte, pe efectele de frânare ale unui impuls fiscal negativ, determinat de procesul de ajustare fiscală.

Factorii descriși anterior sunt, totodată, și elemente de risc ale proiecției macroeconomice, traiectorii diferite (ale salariilor, pensiilor, ajustării fiscale) putând determina schimbarea parcursului economiei. La acești factori de risc pot fi adăugați și alții: (i) o schimbare a conjuncturii macroeconomice internaționale – sub impactul unei eventuale recesiuni în economiile dezvoltate, ca urmare a unei posibile aplicări a unor taxe vamale și tarife care să provoace un război comercial internațional, (ii) o încetinire economică în UE ca urmare a unei pierderi de ritm (datele de creștere economică ale Zonei Euro pe trimestrul IV 2024 arată deja o stagnare⁴, iar BCE a redus deja dobânzile, și ca urmare a acestor evoluții, dar la niveluri încă restrictive), la care s-ar putea adăuga presiuni fiscale pentru creșterea cheltuielilor de apărare la un nivel (mult) mai ridicat decât în trecut, (iii) izbucnirea altor focare de confruntare geopolitică sau acutizarea celor existente, consecința acestora fiind presiuni semnificative pe piețele materiilor prime și de energie, (iv) înrăutățirea perspectivelor creșterii economice în Asia, în special China, ca urmare a problemelor sectoriale, în condițiile unor niveluri ale datoriei foarte ridicate, (v) o serie de șocuri ce ar putea declanșa o scădere a apetitului pentru risc a investitorilor, reducerea fluxurilor de capital și creșterea costurilor de finanțare, în special în ceea ce privește economiile emergente, totul pe fondul unor corecții de pe principalele piețe de capital și în contextul unor politici monetare mai restrictive, în special în SUA, ca urmare a anticipațiilor inflaționiste posibil mai mari.

² Comunicatul din 10 ianuarie 2025 arată o creștere în accelerare a deficitului în euro de 17,7% pe primele 11 luni cumulate din 2024 față de perioada similară din 2023.

³ Comunicat INS din 13 decembrie.

⁴ Comunicat Eurostat date semnal de PIB T4 2024, din 30 ianuarie 2025, <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-euro-indicators/w/2-30012025-ap>.

Putem remarca că o parte a unor evoluții din aceste scenarii de risc au fost deja consemnate de evoluția randamentelor implicate la finanțare ale titlurilor de stat românești, acestea majorându-se cu cca. 100⁵ puncte de bază (bps în continuare) din noiembrie 2024 față de momentul curent (vezi Grafic 5 din Anexa VII), fapt reflectat și de creșterea (de aceeași magnitudine a) *spread*-ului față de obligațiunile germane (vezi Grafic 3 din Anexa VII), însoțită și de o creștere a primei de risc (CDS 5y) aferentă României (vezi Grafic 4 din Anexa VII). Aceste evoluții recente accentuează ideea unei prognoze fiscale prudente, care să fie capabilă să acomodeze evoluții adverse ale cadrului macroeconomic intern și internațional, materializarea unora din riscurile enumerate mai sus.

În aceste condiții, rata de creștere economică (proiectată de CNSP) care fundamentează bugetul pe anul 2025, de 2,5% în termeni reali, apare ca având temei – și poate fi coroborată și cu cea din proiecții recente ale instituțiilor internaționale (ex.: prognoza de toamnă 2024 a CE sau a FMI). Referitor la structura creșterii economice – care este la fel de importantă în privința impactului fiscal ca nivelul acesteia –, putem observa continuarea tendințelor curente, care plasează centrul de greutate al creșterii economice în aria consumului privat și formării brute de capital fix, cu un aport negativ al exportului net (deci, cu o compoziție bogată în taxe).

În proiecția curentă a CNSP, rata de creștere a deflatorului PIB, de 8,8% în 2024 (punctul de pornire), poate fi considerată relativ prudentă. Este de notat că rata inflației IPC, publicată de INS pentru decembrie 2024, a fost de 5,6% (medie anuală; deflatorul PIB fiind mai aproape de valorile medii ale inflației și nu de cele de final de perioadă), iar rata inflației prețurilor producției industriale pentru noiembrie 2024 a fost de -0,37% (an-pe-an). Această caracteristică a prognozei deflatorului PIB se regăsește și la nivelul anului 2025, nivelul anticipat, de +5,8% pentru variația acestuia, apărând a fi prudent.

Astfel, PIB nominal este anticipat a crește cu 8,4% în 2025 (după o sporire prognozată de 9,9% în 2024). Majorarea PIB nominal duce pe canalul veniturilor fiscale suplimentare și pe cel al efectului de numitor la reducerea dezechilibrelor fiscale/bugetare exprimate ca ponderi în PIB, proiectarea prudentă a dinamicii acestuia fiind de natură, în cazul prognozei curente, să ofere un grad de confort în privința riscului de supraestimare.

Prognoza ratei inflației IPC (an-pe-an, sfârșit de perioadă), în 2025, la 3,8% (rămasă constantă în raport cu proiecția CNSP anterioară), precum și a unei inflații medii de 4,4% (în revizuire marginală ascendentă de la 4,2% anterior) este relativ prudentă – și din perspectiva bazelor fiscale –, ultimul Raport asupra Inflației (din noiembrie 2024, aferent celui de-al III-lea trimestru al anului) al BNR indicând prognoze de 3,5% pentru inflația IPC în decembrie 2025. Aprecierea plauzibilității proiecției se bazează și pe incertitudinea deosebit de ridicată atașată prognozelor economice recente.

⁵ 1 punct procentual.

Dinamica economiei naționale și structura acesteia (cu accent pe absorbție internă – consum final și formarea brută de capital fix) sunt ilustrate și de dimensiunea dezechilibrelor externe care, deși în ajustare, rămân ridicate – soldul balanței comerciale este de 33,4, 35,9, 37,5 și 39,0 mld. euro în intervalul 2024-2027, iar deficitul contului curent al balanței de plăți este proiectat de CNSP⁶ a fi de 7,9%, 7,4%, 6,9% și, respectiv, 6,3% din PIB⁷ în 2024-2027 – toate valorile semnificativ peste pragul de 4% din Procedura de Dezechilibre Macroeconomice a CE. Este de notat că îngustarea lentă a deficitelor externe poate fi coroborată atât cu ajustarea fiscală lentă către ținta de 3% ce trebuie atinsă, conform planului pe termen mediu, în anul 2031, cât și cu evoluția apropiată de potențial a produsului intern brut. O problemă curentă și viitoare importantă este modalitatea de finanțare a acestor deficite, cele mai recente date privind balanța de plăți, cuprinzând primele 11 luni din 2024, indicând o reducere a părții acoperite de fluxuri negenerative de datorie (acestea fiind considerate a fi soldul contului de capital, precum și, din contul financiar, doar „participațiile la capital”) la doar 30% în total deficit de cont curent (7,9 mld. euro din 26,3 mld. euro), față de 72% în perioada similară din 2023 (14,3 mld. euro din 19,8 mld. euro). Valorile ridicate ale deficitului extern (de cont curent al balanței de plăți sau al celui comercial), în contextul unei structuri a finanțării defavorabile, constituie o vulnerabilitate majoră a economiei românești, accentuând riscul unui *sudden-stop* (întrerupere bruscă a finanțării).

Se mai poate remarca faptul că acest deficit extern, analizând ultimii 10 ani (2015-2024), este determinat, pe medie, în cvasi-totalitatea sa, de deficitul sectorului public, iar în proiecția CNSP, deficitul sectorului public explică integral deficitul extern (în intervalul 2024-2027). Ajustarea lentă a deficitului fiscal reliefează și o accentuare a contribuției la deficitul total a sectorului privat din perspectiva decalajului economisire - investire, ceea ce ridică problema finanțării acestuia (alături de deficitul public) din surse autonome – într-un mediu macroeconomic și financiar intern și internațional complicat, marcat de riscuri semnificative, cu materializarea recentă a unora din acestea. Totodată, dezechilibrele relativ mari pun cu acuitate atât problema ajustării economice, cât și a modalităților împărțirii acesteia.

Pe piața muncii⁸, conform prognozei CNSP, se va înregistra un spor al numărului mediu de salariați, în 2024 – ce reprezintă punctul de plecare al proiecției aferente bugetului pe 2025 și SFB 2025-2027 –, cu 0,9% și o creștere a câștigurilor salariale medii brute de 15,3%. Rata șomajului se menține în apropierea valorilor prognozate anterior, fiind de 5,4% – rata șomajului BIM⁹ (5,3% în anterioara proiecție CNSP) și 3,2% – rata șomajului înregistrat la

⁶ În condițiile unei ajustări fiscale programate întârziate către un deficit de 3% din PIB abia în anul 2031.

⁷ Corespunzând unor deficite ale contului curent al balanței de plăți de 28,1 mld. euro, 28,3 mld. euro, 28,2 mld. euro și, respectiv, 27,5 mld. euro în intervalul 2024-2027.

⁸ Importantă prin bazele macroeconomice aferente impozitului pe salarii, contribuțiilor sociale, unor elemente de cheltuieli, precum ajutoarele de șomaj și transferurile sociale, toate cu un impact semnificativ asupra valorii deficitului.

⁹ Ultimele date disponibile fiind din noiembrie 2024.

finalul anului¹⁰ (de la 3,1% în prognoza anterioară). Aceste noi coordonate, relativ similare pe ansamblu din punctul de vedere al bazelor macroeconomice fiscale, indică, similar aprecierilor din opiniile anterioare, o traiectorie plauzibilă a agregatelor pieței muncii. Pentru anul 2025, numărul mediu de salariați este anticipat a crește cu 1,2%, iar câștigul salarial mediu brut cu 6,2%, coroborate cu o rată a șomajului de 5,3% (BIM) sau 3,1% (șomajul înregistrat oficial). Aceasta plasează dinamica pieței muncii, în special în privința salariului brut, la un nivel ușor mai pesimist decât în cazul altor proiecții, având, totuși, un nivel înalt de plauzibilitate – consideră CF.

Coroborarea informațiilor și datelor economice recente cu dinamica variabilelor macroeconomice relevante proiectate de CNSP (PIB real, deflator PIB, inflație, coordonate ale pieței muncii) conduce la concluzia unei traiectorii plauzibile a acestor agregate pentru 2025.

Deși nespecificată în proiecția CNSP, traiectoria randamentului implicit la titlurile de stat românești constituie un important factor de risc pentru proiecția fiscală (dar și cea macroeconomică), din perspectiva proiecției serviciului datoriei publice guvernamentale. Proiecția acestui serviciu, realizată în noiembrie 2024¹¹, indică o sumă de circa 45 mld. lei, peste nivelul bugetat de 41,9 mld. lei. Suplimentar, acest fapt ridică problema neîncorporării în acest cost cu dobânzile a recente majorări a randamentului implicit la titlurile de stat care – deși pe o traiectorie recentă descendentă – poate rămâne la niveluri mai mari față de momentul ultimei proiecții guvernamentale.

3. Cadrul fiscal-bugetar

Evoluții fiscal-bugetare pe parcursul anului 2024

Evaluarea proiecției bugetare pentru anul 2025 are ca punct de pornire analiza evoluției principalelor agregate ale bugetului general consolidat pe parcursul anului 2024. Astfel, proiectul de buget pe anul 2024 a programat o țintă de deficit de 5% din PIB, însă execuția bugetară indică un deficit *cash* de 8,65% din PIB, cu 73% mai mare decât proiecția inițială. Această diferență reflectă o construcție bugetară nerealistă, atât în ceea ce privește veniturile, cât și în ceea ce privește cheltuielile. Veniturile bugetare au fost supra-evaluate pe seama considerării *ex-ante* a unor sume suplimentare estimate a fi obținute din digitalizare și din creșterea colectării. Concomitent, în cazul majorității categoriilor de cheltuieli (personal, bunuri și servicii, asistență socială și capital), alocările inițiale au fost depășite semnificativ. În opinia sa privind legea bugetului, CF a semnalat riscurile privind construcția bugetară și a apreciat că aceasta era compatibilă, într-un scenariu de tip *no-policy change*, cu un deficit probabil în jurul a 6,4% din PIB.

¹⁰ Conform datelor ANOFM.

¹¹ https://mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/buletin/executii/Servdatpubgouv2023-2033piatadeemisiune112024_2031.pdf și https://mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/buletin/executii/Servdatpubgouv2023-2033rezidenta_creditorului112024_2031.pdf.

Prima parte a anului 2024 a consemnat o serie de măsuri cu efect negativ asupra execuției bugetare. Așa cum CF a anticipat în opinia sa asupra proiectului de buget, ulterior adoptării acestuia au fost acordate mai multe majorări discreționare de salarii în sectorul public. De asemenea, în primul trimestru al anului, Guvernul a relaxat unele măsuri referitoare la cheltuielile publice, incluse în Legea nr. 296/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung. Arieratele bugetare de circa 9 mld. lei, create prin amânarea unor plăți la finalul lui 2023, au amplificat suplimentar presiunile asupra execuției în prima parte a anului 2024.

În mai 2024, Guvernul, printr-o serie de derogări de la cadrul fiscal-bugetar, a revizuit, pentru anul 2024, modul de funcționare a Fondului de rezervă bugetară (FRB). Principala prevedere a vizat posibilitatea alocării din FRB, pe bază de hotărâri de Guvern, a unor sume pentru finanțarea cheltuielilor curente și de capital ale ordonatorilor principali de credite. Prin aceste măsuri, ca și în 2023, autoritățile au creat un cadru care permitea utilizarea FRB pentru echilibrarea bugetelor locale și centrale.

Execuția bugetară pe primele șase luni ale anului 2024 a consemnat un deficit *cash* de 3,6% din PIB (72% din deficitul programat pentru anul 2024 și cu 1,3 pp mai mare față de aceeași perioadă a anului anterior). Deși veniturile bugetare au evoluat peste așteptări (+13,5% față de perioada similară a anului 2023, creșterea prevăzută în bugetul pe anul 2024 față de execuția anului precedent fiind de 12,4%), ritmul de creștere al cheltuielilor bugetare a fost mult mai alert (+21,2%, creșterea prevăzută în bugetul pe anul 2024 față de execuția anului precedent fiind de doar 10%).

În al doilea semestru al anului, evoluția cheltuielilor a continuat într-un ritm susținut. Magnitudinea efectului de recalculare a pensiilor și tendința de concentrare a unor categorii de cheltuieli în ultimele luni ale anului au exercitat presiuni suplimentare asupra execuției bugetare. Pentru a atenua aceste efecte, la începutul lunii septembrie, Guvernul a adoptat o ordonanță de urgență care a prevăzut măsuri de amnistie fiscală, al căror impact bugetar a fost estimat la 7,9 mld. lei, precum și măsuri de restricționare a cheltuielilor publice, cu un impact de circa 2,1 mld. lei.

La finalul lunii septembrie, Guvernul a adoptat proiectul rectificării bugetare. Acesta a prevăzut o majorare nominală amplă, atât a veniturilor (+29,6 mld. lei), cât și a cheltuielilor bugetare (+65,8 mld. lei), nivelul estimat al deficitului BGC fiind de 6,94% din PIB, cu 1,94 pp mai mare decât ținta din proiectul de buget, confirmând lipsa de realism a construcției bugetare inițiale. Cu toate acestea, rectificarea bugetară era construită pe baza unor ipoteze optimiste, CF apreciind drept plauzibil un deficit bugetar în jurul valorii de 8% din PIB și semnalând, totodată, riscul de depășire semnificativă a acestui nivel.

Lipsa de realism, atât a bugetului inițial, cât și a rectificării adoptate în luna septembrie, este întărită de utilizarea fără precedent a FRB pentru echilibrarea bugetelor ordonatorilor de credite, mai ales ale ordonatorilor de credite de la nivelul administrației centrale. În anul 2024,

din FRB au fost alocați circa 64 mld. lei (58,6 mld. lei la nivelul administrației centrale și 5,4 mld. lei la nivelul administrațiilor locale). Ponderea sumelor utilizate din FRB în totalul cheltuielilor bugetare este de circa 8,8%, în creștere cu 3,6 pp față de anul 2023 și cu 7,6 pp mai mult decât media perioadei 2007-2023. De notat că, până în anul 2022, ponderea alocărilor din FRB în total cheltuieli bugetare a variat într-un interval cuprins între 0,2% și 1,9%. În 2024, 96% din alocările din FRB au fost efectuate după data de 14 mai, când au fost adoptate derogările privind modul de funcționare a acestuia. Astfel, până la 14 mai 2024, din FRB au fost alocate 2,5 mld. lei, între 14 mai și 23 septembrie (data adoptării rectificării bugetare), din FRB au fost alocate 27,5 mld. lei, iar din 24 septembrie până în 31 decembrie, din FRB au fost alocate 33,9 mld. lei. De remarcat că, în ciuda rectificării bugetare adoptate în 23 septembrie, Guvernul a continuat să utilizeze semnificativ FRB, fapt ce indică o proiecție nerealistă a necesarului de finanțare la nivelul ordonatorilor de credite.

La începutul lunii decembrie, ca urmare a devierii semnificative a agregatelor bugetare de la valorile stabilite la rectificarea operată în luna septembrie, au fost adoptate o serie de prevederi care au vizat modificarea plafoanelor aferente indicatorilor fiscal-bugetari. Revizuirea a vizat atât soldul bugetului general consolidat, cât și plafoanele stabilite pentru cheltuielile totale și cheltuielile de personal. Urmare a acestor ajustări, plafonul pentru deficitul bugetului general consolidat în anul 2024 a fost majorat la 8,58% din PIB în standarde *cash*. Această revizuire a echivalat practic cu o nouă rectificare a bugetului public.

Execuția bugetară a anului 2024 confirmă depășirea semnificativă a țințelor de deficit asumate în bugetul inițial, respectiv la rectificarea din septembrie, indicând un deficit *cash* de aproximativ 152,7 mld. lei, reprezentând 8,65% din PIB. Acesta este cu 3 pp mai ridicat decât deficitul consemnat în 2023 și cu 1,7 pp mai mare decât proiecția de la rectificarea bugetară.

Veniturile bugetare au fost în creștere față de execuția anului 2023 (+10,2%), dar sub țințele din bugetul inițial (+12,4%) și din rectificarea bugetară (+18,1%). Astfel, deși primele luni ale anului 2024 au consemnat ritmuri mai alerte de creștere a veniturilor bugetare, acestea s-au temperat spre finalul anului, chiar dacă au fost influențate pozitiv de sumele încasate din amnistia fiscală. La nivelul principalelor categorii de venituri s-au înregistrat următoarele evoluții față de execuția anului precedent: impozit pe profit: +23,5% (comparativ cu +21,3% în bugetul inițial și cu +25,2% în rectificarea bugetară); impozit pe salarii și venit: +21,4% (față de +14% în bugetul inițial și de +24,2% în rectificarea bugetară); TVA: +15,9% (comparativ cu +14,4% în bugetul inițial și cu +16,4% în rectificarea bugetară); accize: +24,3% (creșterea programată în bugetul inițial a fost de 9,4%, iar în rectificarea bugetară a fost de 16,1%); contribuții de asigurări: +19,4% (comparativ cu +15,4% în bugetul inițial și cu +22,9% în rectificarea bugetară); venituri nefiscale: +15% (creșterea programată în bugetul inițial a fost de 7,2%, iar în rectificarea bugetară a fost de 9,2%); sume primite de la UE în contul plăților efectuate: +168,7% (față de +284,3% în bugetul inițial și de +428,9% în rectificarea bugetară); sume aferente asistenței financiare nerambursabile alocate pentru PNRR: +332,6% (creșterea programată în bugetul inițial a fost de 1.185,8%, iar în rectificarea bugetară a fost de 604,9%).

Este de reținut că o serie de creșteri de cheltuieli permanente¹² au influențat, în mod substanțial, veniturile bugetare.

Avansul cheltuielilor a fost semnificativ mai alert față de cel al veniturilor (+19%), cu mult peste proiecția din bugetul inițial (+10%), dar sub cea din rectificarea bugetară (+20,8%). Execuția principalelor categorii de cheltuieli față de anul precedent arată următoarele evoluții: cheltuieli de personal: +24% (comparativ cu +10,2% în bugetul inițial și cu +23,7% în rectificarea bugetară); cheltuieli cu bunuri și servicii: +21,4% (creșterea programată în bugetul inițial a fost de 5,7%, iar în rectificarea bugetară a fost de 19,5%); cheltuieli cu asistența socială: +17,2% (față de +9,7% în bugetul inițial și de +14,8% în rectificarea bugetară); cheltuieli cu dobânzile: +18,5% (creșterea programată în bugetul inițial a fost de 13,8%, iar în rectificarea bugetară a fost de 21,6%); subvenții: -5,1% (comparativ cu -29,2% în bugetul inițial și cu -8,3% în rectificarea bugetară); alte cheltuieli: +79,3% (creșterea programată în bugetul inițial a fost de 33%, iar în rectificarea bugetară a fost de 49,1%); cheltuieli de capital: +67,9% (creșterea programată în bugetul inițial a fost de 7,9%, iar în rectificarea bugetară a fost de 36,5%); proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile: +189,7% (față de +275,1% în bugetul inițial și de +405,4% în rectificarea bugetară); proiecte cu finanțare din sumele reprezentând asistența financiară nerambursabilă aferentă PNRR: +344,9% (comparativ cu +1.275,6% în bugetul inițial și cu +589,3% în rectificarea bugetară); proiecte cu finanțare din sumele aferente componentei de împrumut a PNRR: +267% (creșterea programată în bugetul inițial de fost de 138,6%, iar în rectificarea bugetară a fost de 190,3%).

Ecartul substanțial dintre deficitul bugetar înregistrat efectiv (8,65% din PIB) și ținta stabilită în bugetul inițial (5% din PIB), respectiv la rectificarea din septembrie 2024 (6,94% din PIB), arată existența unor curenți serioase în procesul de programare bugetară, amplificate de ciclul electoral. Grav este că mare parte din cheltuielile suplimentare sunt de natură permanentă, ceea ce complică corecția macroeconomică.

Deficitul bugetar ridicat din 2024 are, în contextul noului cadru de guvernanță economică al UE, implicații importante asupra traiectoriei de consolidare fiscal-bugetară din următorii ani, necesitând măsuri mai drastice de ajustare pentru diminuarea și menținerea deficitului sub 3% din PIB.

În acest context, CF reiterează importanța unor construcții bugetare realiste care să ancoreze așteptările investitorilor și populației. De asemenea, trebuie subliniată importanța respectării regulilor fiscal-bugetare, fapt care ar diminua efectele ciclurilor electorale și ale deciziilor politice discreționare asupra execuției bugetare.

¹² Cu precădere salarii și pensii.

Obiective și ținte ale politicii fiscal-bugetare în perioada 2025-2028

Construcția bugetară pentru 2025 are în vedere o țintă de deficit de 7,04% din PIB, potrivit metodologiei *cash*, reprezentând o diminuare cu 1,61 pp din PIB, față de nivelul execuției bugetare din 2024 (8,65% din PIB). Este de notat că efortul de ajustare a deficitului este mai mare, deoarece în 2025 se simte impactul deplin al recalculării pensiilor. Conform MF, valori similare se consemnează pentru cei doi indicatori și potrivit metodologiei ESA 2010, în timp ce deficitul structural este anticipat a se diminua cu 1,8 pp din PIB potențial, de la 8,2% în 2024, la 6,4% în 2025. Deficitul structural este estimat prin prisma unui *output-gap* negativ¹³.

Având în vedere intrarea în vigoare pe 30 aprilie 2024 a noului cadru de guvernanță economică al UE, România a publicat Planul Bugetar-Structural național pe termen mediu (PBSNTM) pentru perioada 2025-2031 în data de 25 octombrie 2024¹⁴, acesta fiind aprobat de Consiliu pe 26 noiembrie 2024¹⁵. Planul are drept obiectiv principal ca, începând cu anul 2025, România să reintre pe o traiectorie de ajustare a deficitului bugetar, creându-se premisele de ieșire de sub incidența procedurii de deficit excesiv și de stabilizare a datoriei publice. Pe parcursul perioadei de ajustare, deficitul bugetar ESA este prevăzut să se reducă gradual, de la 7% din PIB în 2025, la 2,5% din PIB în 2031 (corespunzând unui ritm mediu anual de 0,75 pp din PIB), cu respectarea următoarei traiectorii: 7% în 2025, 6,4% în 2026, 5,7% în 2027, 5% în 2028, 4,2% în 2029, 3,4% în 2030 și 2,5% în 2031.

Angajamentele asumate prin intermediul Planului Bugetar-Structural vor trebui implementate de Guvern, cu respectarea traiectoriei cheltuielilor nete și realizarea setului de reforme și investiții care au motivat extinderea perioadei de ajustare fiscală la 7 ani. Implementarea măsurilor pentru reducerea deficitului bugetar va fi realizată în cadrul bugetelor anuale pe întreg intervalul de ajustare.

În acest context, proiectul de buget pe anul 2025 și cadrul fiscal-bugetar aferent perioadei 2026-2028 urmează traiectoria de reducere a deficitului stabilită în Planul Bugetar-Structural, țintele de deficit, atât potrivit metodologiei ESA, cât și potrivit metodologiei *cash*, fiind similare celor stabilite în PBS și aprobate de CE. Astfel, deficitul ESA este preconizat să se reducă cu 0,6 pp din PIB în 2026, cu 0,7 pp din PIB în anul 2027, respectiv cu încă 0,7 pp din PIB în 2028, până la nivelul de 5% din PIB. Valorile proiectate de MF pentru deficitul *cash* sunt similare cu cele estimate potrivit metodologiei ESA. În ceea ce privește deficitul structural, potrivit MF, acesta este preconizat să se diminueze cu 0,4 pp din PIB potențial în 2026, cu 0,5 pp din PIB potențial în 2027 și cu încă 0,5 pp din PIB potențial în 2028, până la nivelul de 5%

¹³ Soldul bugetar structural este calculat scăzând din soldul bugetar efectiv componenta ciclică a deficitului bugetar și măsurile de tip *one-off* și temporare. Legătura dintre soldul structural și *output-gap* este realizată prin modul de calcul al componentei ciclice a soldului bugetar, care este exprimată ca produs între *output-gap* și semielasticitatea deficitului bugetar la modificarea volumului activității economice.

¹⁴ https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/64332c57-5463-4390-aa2a-10b3384c798e_ro?filename=national_medium-term_fiscal-structural_plan_romania_ro.pdf&prefLang=en

¹⁵ https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/0c908fc5-311e-4a05-a49e-6b7f023864f4_en?filename=RO_COM_2024_725_1_EN.pdf

din PIB potențial, fapt ce denotă o deviație de la obiectivul pe termen mediu – reprezentat de un deficit structural de 1% din PIB potențial – de 4 pp. Trebuie menționat că MF anticipează un *output-gap* negativ în restrângere pe parcursul perioadei 2026-2028.

Evaluarea construcției bugetare pentru anul 2025

Construcția bugetară pentru anul 2025 are în vedere reducerea deficitului bugetar potrivit metodologiei naționale la 7% din PIB, respectiv cu circa 1,6 pp din PIB față de nivelul estimat de MF pentru anul 2024. Această diminuare are loc în planificarea bugetară prin majorarea veniturilor bugetare totale cu circa 2,3 pp din PIB, în timp ce pentru cheltuielile bugetare totale este planificată o creștere cu 0,7 pp din PIB.

Această creștere semnificativă de venituri ca pondere în PIB se datorează în buna măsură creșterii prognozate a absorbției de fonduri europene. Eliminând impactul agregatelor de fonduri europene, celelalte categorii de venituri sunt planificate să se majoreze cu aproape 0,2 pp din PIB, iar restul categoriilor de cheltuieli este diminuat în planificare cu 1,5 pp din PIB.

1. Veniturile bugetare

Veniturile bugetare potrivit metodologiei *cash* sunt preconizate să se majoreze în anul 2025 față de anul 2024 în termeni nominali cu circa 16,2% (+92,9 mld. lei), ponderea acestora în PIB fiind anticipată să crească cu 2,3 pp. Modificări mai importante ale ponderii în PIB sunt prevăzute la nivelul următoarelor categorii de venituri bugetare: sume primite de la UE aferente CFM 2021-2027 (+1,4 pp), sume aferente asistenței financiare nerambursabile alocate pentru PNRR (+1 pp), TVA (+0,3 pp), impozit pe salarii și venit (+0,2 pp), impozit pe profit (+0,1 pp), alte impozite pe venit, profit și câștiguri din capital (-0,1 pp), accize (-0,1 pp), sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări aferente CFM 2014-2020 (-0,1 pp) și alte impozite și taxe pe bunuri și servicii (-0,3 pp).

Principalele ipoteze care influențează dinamica prognozată de MF pentru veniturile bugetare în termeni nominali din anul 2025 sunt:

- cadrul macroeconomic proiectat care are în vedere o creștere a PIB real cu 2,5%, un deflator PIB de 5,8%, o creștere a numărului mediu de salariați cu 1,2%, o majorare a câștigului salarial mediu brut cu 6,2% și o rată medie a inflației de 4,4%;
- măsurile de politică fiscală adoptate, în special cele introduse prin Ordonanța de urgență nr. 156/2024 privind unele măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice pentru fundamentarea bugetului general consolidat pe anul 2025, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene (ordonanța *trenuleț*), dar și cele incluse în Ordonanța de urgență nr. 107/2024 pentru reglementarea unor măsuri fiscal-bugetare în domeniul gestionării creanțelor bugetare și a deficitului bugetar pentru bugetul general consolidat al

României în anul 2024, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative;

- traiectoria ascendentă a absorbției fondurilor europene alocate prin CFM 2021-2027 (+123,1% față de 2024) și a absorbției asistenței financiare nerambursabile alocate prin PNRR (+222,9% față de 2024), atenuată marginal de diminuarea sumelor atrase de la UE aferente CFM 2014-2020 (-15,9% față de 2024);
- cuantumul sumelor luate în considerare având drept sursă venituri suplimentare preconizate a se încasa din îmbunătățirea colectării de către ANAF.

În ceea ce privește veniturile bugetare, măsurile adoptate prin Ordonanța de urgență nr. 156/2024 se referă în principal la: (i) eliminarea facilităților fiscale în sectoarele construcții, agricultură, industria alimentară și creare de programe pentru calculator; (ii) creșterea cotei de impozit, de la 8% la 10%, pentru dividendele distribuite începând cu data de 1 ianuarie 2025; (iii) reducerea plafonului de venituri pentru microîntreprinderi, de la 500.000 euro la 250.000 euro, inclusiv pe parcursul anului fiscal, iar începând cu 1 ianuarie 2026 la 100.000 euro; (iv) introducerea impozitului pe construcții speciale, care se calculează prin aplicarea unei cote de 1% asupra valorii construcțiilor existente în patrimoniul persoanelor juridice. O parte dintre măsurile adoptate acționează în direcția reducerii excepțiilor și porțișelor de optimizare din regimul fiscal, abordare în favoarea căreia CF a pledat în mod repetat, luând în considerare atât echitatea fiscală, cât și necesitatea de creștere a veniturilor fiscale.

Potrivit MF, impactul bugetar al acestor măsuri de politică fiscală este de circa 7,11 mld. lei (0,37% din PIB). Impactul defalcăt pe categorii de venituri bugetare este distribuit astfel: impozit pe profit (+0,75 mld. lei), urmare a diminuării plafonului la microîntreprinderi de la 500.000 de mii de euro la 250.000 de mii de euro; impozite și taxe pe proprietate (+1,02 mld. lei), consecință a adoptării impozitului special pe construcții; impozit pe venit (+5,34 mld. lei, pe fondul eliminării facilităților fiscale (+3,94 mld. lei) și creșterii impozitului pe dividende cu 2 pp (+1,4 mld. lei)).

Ordonanța de urgență nr. 107/2024, pe lângă prevederile privind amnistia fiscală, a stabilit și acordarea unei bonificații de 3% din valoarea impozitului pe profit datorat și plătit în anul 2024, și de 3% din valoarea impozitului pe venit pentru microîntreprinderi. Bonificația se utilizează pentru compensarea cu alte impozite și taxe datorate în anul 2025. Potrivit datelor MF, impactul negativ asupra veniturilor bugetare este de circa 0,15 mld. lei, cu efect asupra veniturilor încasate în semestrul al doilea. Forma finală adoptată în Parlament a prevăzut o creștere a bonificației la 5%, însă unele dintre prevederile incluse în legea de adoptare a ordonanței au fost contestate la CCR, în acest moment fiind în vigoare procentul de 3%.

În 2024, agregatele de venituri au fost influențate și de efectele amnistiei fiscale, o măsură de tip *one-off*, care nu va mai avea efecte în 2025. Conform datelor MF, prevederile privind amnistia au adus în 2024 încasări suplimentare de circa 5,7 mld. lei, echivalent cu 0,32% din PIB. Pe categorii, veniturile suplimentare din amnistie s-au reflectat la impozitul pe profit (+0,75 mld. lei), la impozitul pe venit (+0,24 mld. lei), la TVA (+1,21 mld. lei), la accize (+2,31

mld. lei), la contribuții de asigurări (+0,98 mld. lei) și la venituri nefiscale (+0,21 mld. lei). Pentru o proiecție realistă a agregatelor de venituri aferente anului 2025, baza de pornire, reprezentată de veniturile din anul 2024, trebuie diminuată cu încasările din amnistia fiscală.

Proiecția veniturilor bugetare pentru anul 2025 este fundamentată pe baza ipotezelor macroeconomice, la care se adăugă măsurile de politică fiscală și țintele de colectare ale ANAF, menționate anterior. În ceea ce privește măsurile de politică fiscală adoptate prin ordonanța *trenuleț*, trebuie subliniată persistența unor incertitudini referitoare la aplicarea efectivă a unor măsuri, în special în ceea ce privește taxa pe construcții speciale. Impactul reducerii plafonului de venituri pentru microîntreprinderi este reflectat prin creșterea mai amplă a ponderii impozitului pe profit în PIB în 2025 și prin reducerea veniturilor din impozitele pe venit, profit și câștiguri din capital.

Pe lângă elementele menționate anterior, în bugetul anului 2025 se remarcă diminuarea mai importantă a veniturilor din alte impozite și taxe pe bunuri și servicii (-0,3 pp din PIB, respectiv -4,6 mld. lei). Scăderea este determinată de reducerea sumelor ce tranzitează Fondul de tranziție energetică, în condițiile în care supraimpozitarea producătorilor de energie a fost declarată neconstituțională, iar schema de compensare a prețurilor la energie se încheie la 31 martie 2025.

Potrivit informațiilor transmise de MF, la fundamentarea veniturilor bugetare pentru anul 2025 au fost luate în calcul și venituri suplimentare din îmbunătățirea colectării de către ANAF în cuantum de 9,7 mld. lei. Pe categorii de venituri, acestea sunt distribuite astfel: impozit pe profit (+0,7 mld. lei), impozit pe salarii și venit (+0,2 mld. lei), TVA (+5,7 mld. lei) și contribuții de asigurări (+3,1 mld. lei). Ponderea în PIB a veniturilor suplimentare din îmbunătățirea colectării este de 0,5%.

În privința țintelor de îmbunătățire a colectării de către ANAF, CF nu consideră oportună includerea *ex-ante* a acestora în construcția bugetară, aspect subliniat în numeroase opinii ale instituției. În sprijinul acestei abordări pot fi aduse mai multe argumente.

Legea responsabilității fiscal-bugetare impune Guvernului să respecte principiul responsabilității fiscale și, în consecință, să gestioneze politica fiscal-bugetară în mod prudent (art. 4 din LRFB). Astfel, includerea *ex-ante* a veniturilor suplimentare din îmbunătățirea colectării poate fi realizată numai pe baza unor date istorice care să fundamenteze această ipoteză.

Însă, deși includerea în proiectul de buget a unor venituri suplimentare, preconizate a se obține din îmbunătățirea eficienței colectării, a devenit o regulă în ultimii ani (cuantumul acestora fiind de 10,65 mld. lei în 2022, de 8,7 mld. lei în 2023, respectiv de 19 mld. lei în 2024), ponderea veniturilor fiscale în PIB a rămas relativ constantă, iar execuțiile bugetare din acești ani nu au indicat o evoluție a veniturilor care să depășească semnificativ evoluția

bazelor macroeconomice relevante și care să poată fi clar atribuită unei ameliorări a eficienței colectării.

Îmbunătățirea colectării trebuie să aibă la bază reforme profunde, atât la nivelul administrației fiscale, cât și la nivelul legislației, precum și resurse financiare, umane și de timp însemnate. În 2023 și 2024, s-au făcut o serie de pași în acest sens prin adoptarea legislației și transpunerea prevederilor privind E-factura, E-transport, E-sigiliu și SAF-T. Obligativitatea utilizării E-factura începând cu al doilea semestru al anului 2024 și extinderea raportării SAF-T la nivelul tuturor firmelor, începând cu 2025, reprezintă premise pozitive pentru reducerea decalajului de colectare a TVA. Cu toate acestea, este nevoie de date solide, care să reflecte o îmbunătățire efectivă a colectării, pentru a putea baza construcția bugetară pe acest tip de venituri.

Potențialul obținerii unor venituri suplimentare din îmbunătățirea colectării există, mai ales având în vedere datele privind decalajul de colectare a TVA din România. În acest sens, CF a pledat în analizele sale pentru îmbunătățirea gradului de colectare în vederea sprijinirii procesului de consolidare bugetară. Cu toate acestea, existența potențialului de îmbunătățire a colectării nu reprezintă un argument pentru includerea unor venituri ipotetice în construcția bugetară. O abordare prudentă ar presupune ca eventualele venituri suplimentare din îmbunătățirea colectării, regăsite efectiv în execuțiile bugetare de pe parcursul anului, să fie recunoscute la rectificările bugetare.

Ținând cont de toate aceste aspecte, CF nu ia în considerare veniturile ipotetice având drept sursă îmbunătățirea colectării de către ANAF în evaluarea sa. În concluzie, pe baza unei abordări prudente a proiecției de venituri bugetare pentru anul 2025, CF apreciază drept posibilă încasarea unor venituri mai mici cu circa 9,7 mld. lei, reprezentând circa 0,5% din PIB, față de țintele asumate în proiectul de buget. Suplimentar, există o serie de riscuri care pot influența negativ proiecția actuală a veniturilor: continuarea tendinței de decelerare a activității economice, persistența unor incertitudini sociale, economice și politice pe plan intern, nivelul de absorbție scăzut al fondurilor europene, creșterea economică în jurul unor valori apropiate de zero a partenerilor comerciali din Zona Euro și tensiunile geopolitice.

II. Cheltuielile bugetare

Cheltuielile bugetare, potrivit metodologiei *cash*, sunt proiectate să crească în anul 2025, față de anul 2024, în termeni nominali, cu circa 10,3% (reprezentând +74,9 mld. lei), ponderea acestora în PIB fiind preconizată să se majoreze cu 0,7 pp. Modificări mai importante ale ponderii în PIB sunt anticipate la nivelul următoarelor categorii de cheltuieli bugetare: proiecte cu finanțare din CFM 2021-2027 (+1,5 pp), proiecte cu finanțare din asistența financiară nerambursabilă aferentă PNRR (+1,1 pp), capital (-0,5 pp), personal (-0,5 pp), bunuri și servicii (-0,4 pp), proiecte cu finanțare din CFM 2014-2020 (-0,4 pp), alte cheltuieli (-0,3 pp) și alte transferuri (-0,3 pp). Astfel, dinamica planificată a cheltuielilor bugetare ca pondere în PIB este influențată în principal de majorarea cheltuielilor cu proiectele finanțate

din fonduri europene (impact net de circa +2,3 pp), contrabalansată parțial de diminuarea cheltuielilor de capital, personal, bunuri și servicii, a altor cheltuieli și a altor transferuri.

Cheltuielile de personal se majorează în planificare cu 3%, reprezentând +4,9 mld. lei față de execuția anului precedent, pe fondul măsurilor adoptate prin ordonanța *trenuleț* privind: menținerea în plată a cuantumului brut al salariilor de bază / soldelor de funcție / salariilor de funcție / indemnizațiilor de încadrare lunară la nivelul lunii noiembrie 2024; menținerea cuantumului sporurilor, indemnizațiilor, compensațiilor, primelor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare la nivelul acordat pentru luna noiembrie 2024; neacordarea în anul 2025 de premii / ore suplimentare / bonusuri, bilete de valoare cu excepția tichetelor de creșă; diminuarea cuantumului voucherului de vacanță pentru sectorul public la 800 de lei, cu condiția ca beneficiarul să asigure o coplată de cel puțin 800 de lei; menținerea indemnizației de hrană pentru sectorul public la nivelul lunii decembrie 2024; plata în tranșe pentru sentințele judecătorești devenite executorii în cursul anului 2025.

În acest context, CF salută intenția Guvernului de a ține sub control cheltuielile de personal, acestea reprezentând 21,1% din totalul cheltuielilor bugetate pentru anul 2025, însă atrage atenția că în anii precedenți s-au înregistrat depășiri sistematice la nivelul acestui agregat. Astfel, nivelul bugetat inițial pentru cheltuielile de personal a fost depășit cu 12,6% în 2024, cu 4% în 2023, respectiv cu circa 2% în 2022. Un risc suplimentar privind încadrarea în nivelul proiectat pentru cheltuielile de personal se referă la modalitatea de soluționare a protestelor salariaților din diferite sectoare (apărare, ordine publică, transporturi etc.), declanșate în urma măsurilor adoptate de Guvern prin ordonanța *trenuleț*.

Cheltuielile cu bunuri și servicii se majorează în planificare cu doar 1,1%, reprezentând +1 mld. lei, pe fondul măsurilor de interdicție a achiziționării de mobilier, mijloace auto, aparatură și obiecte de inventar. Această dinamică este însă semnificativ inferioară atât celei proiectate pentru PIB nominal (8,4%), cât și inflației medii anticipate pentru anul 2025 (4,4%). CF a considerat în numeroase opinii ale sale că este necesar un control riguros al cheltuielilor cu bunuri și servicii, însă, în absența unor reforme structurale ale sistemului de achiziții publice, execuțiile bugetare din anii anteriori au consemnat depășiri, uneori de anvergură, ale nivelurilor planificate inițial: cu 14,8% în 2024, cu 3,3% în 2023, respectiv, cu 9,2% în 2022. Având în vedere istoricul nefavorabil privind încadrarea cheltuielilor cu bunurile și serviciile în țintele bugetate, CF consideră că o proiecție mai prudentă a acestei categorii de cheltuieli ar trebui să pornească de la inflația medie anticipată pentru anul 2025, ceea ce ar conduce la un necesar suplimentar de cel puțin 3 mld. lei.

Cheltuielile cu dobânzile sunt planificate să se majoreze în anul 2025 cu 15,4% (+5,6 mld. lei), până la un nivel de 41,9 mld. lei, în contextul creșterii stocului de datorie publică, consecință a deficitelor bugetare, precum și al evoluțiilor anticipate pentru costul datoriei. Deși proiectul de buget pe anul 2025 avansează o proiecție mai rezonabilă a cheltuielilor cu dobânzile,

comparativ cu anii anteriori¹⁶, aceasta nu este în concordanță cu cea mai recentă prognoză a MF privind serviciul datoriei publice guvernamentale¹⁷, care estimează dobânzile și comisioanele aferente anului 2025 la circa 45 mld. lei. Având în vedere evoluțiile ratei dobânzii după momentul acestei prognoze (noiembrie 2024), o proiecție prudentă a cheltuielilor cu dobânzile ar trebui să includă un necesar suplimentar de cel puțin 1,5 mld. lei.

Cheltuielile de asistență socială sunt planificate să se majoreze în anul 2025 față de anul 2024 cu 8,2% (reprezentând +18,3 mld. lei), în contextul menținerii în plată a pensiilor din sistemul public de pensii, precum și a celor din sistemul special de pensii la nivelul lunii noiembrie 2024, al menținerii în plată la nivelul lunii noiembrie 2024 a tuturor categoriilor de indemnizații acordate potrivit legii și al menținerii în plată la nivelul lunii noiembrie 2024 a alocațiilor pentru copii. Totodată, în cadrul acestei categorii de cheltuieli sunt prevăzute 1,5 mld. lei pentru plata cererilor de decontare formulate în baza prevederilor OUG nr. 27/2022¹⁸, iar în situația în care nu se poate asigura plata integrală a cererilor de decontare transmise, Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale este autorizat să efectueze plăți, din bugetul propriu, pentru achitarea acestora.

Trebuie precizat că menținerea în plată a pensiilor la nivelul lunii noiembrie 2024, deși limitează creșterea cheltuielilor cu asistența socială, exercită o influență importantă în sensul majorării acestui agregat bugetar prin anualizarea impactului recalculării pensiilor din septembrie 2024, recalculare ce a produs efecte doar pentru 4 luni în execuția bugetară a anului precedent. La momentul respectiv, CF a avertizat că impactul noii legi a pensiilor era unul considerabil, existând un risc important ca să devieze semnificativ traiectoria de realizare a corecției bugetare către un deficit de 3% din PIB, și a subliniat că ar fi fost necesară o eșalonare pe câțiva ani a aplicării reformei pensiilor.

Încadrarea în nivelul proiectat pentru cheltuielile de asistență socială în anul 2025 comportă o serie de riscuri importante referitoare la: istoricul nefavorabil privind încadrarea în țintele bugetate pentru acest agregat (acestea fiind depășite cu 6,9% în 2024, cu 5,5% în 2023, respectiv cu 8,7% în 2022), impactul micii recalculări¹⁹ asupra pensiilor din bugetul asigurărilor sociale de stat, posibila indexare a pensiilor militare, în funcție de decizia Curții Constituționale, cu un impact anual estimat de MF la circa 0,4% din PIB, posibila acordare a

¹⁶ În 2023, cheltuielile cu dobânzile au fost planificate la un nivel similar valorii efectiv înregistrate în 2022, execuția bugetară de la finele anului consemnând o depășire cu 5,3%. În 2024, deși pentru acest agregat s-a planificat o creștere cu 13,8% față de nivelul înregistrat în 2023, execuția bugetară de la finele anului a consemnat o depășire cu 4,1% față de proiecția inițială. Astfel, similar categoriilor de cheltuieli analizate anterior, și cheltuielile cu dobânzile au fost sub-bugetate sistematic în exercițiile financiare precedente.

¹⁷ Disponibilă la <https://mfinante.gov.ro/ro/web/trezor/datorie-guvernamentala>, noiembrie 2024.

¹⁸ Privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022 - 31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei.

¹⁹ Până în martie 2025, Casa Națională de Pensii Publice va recalcula pensiile având în vedere valorificarea veniturilor și sporurilor nepermanente, asupra cărora s-a datorat contribuția de asigurări sociale, realizate anterior datei de 1 aprilie 2001. Acest demers poate conduce la o creștere a cheltuielilor de asistență socială.

unui ajutor de tip *one-off* în cazul pensiilor sub un anumit prag și la efectele schemei de compensare a prețurilor la energie.

Cheltuielile de investiții publice totale, din surse interne și externe, sunt programate să se majoreze în 2025 față anul precedent cu circa 30,9 mld. lei (aproape +26%), fiind proiectate să ajungă la 7,8% din PIB, ceea ce reprezintă o creștere cu circa +1,1 pp față de anul 2024. Această creștere este susținută de majorarea alocărilor pentru proiectele cu finanțare din sumele reprezentând asistență financiară nerambursabilă și împrumut aferente PNRR (+23,1 mld. lei), a alocărilor pentru proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare (+10,6 mld. lei), precum și a cheltuielilor aferente programelor cu finanțare rambursabilă (+0,8 mld. lei). Pe de altă parte, este operată o diminuare a cheltuielilor de capital (-2,8 mld. lei) și a altor transferuri de natura investițiilor (-1 mld. lei).

Este de remarcat ținta ambițioasă asumată pentru cheltuielile de investiții în anul 2025, reprezentând maximul perioadei 2009-2028, atât ca valoare absolută, cât și ca pondere în PIB. Totodată, acestea sunt proiectate la un nivel ridicat și după orizontul anului 2025, anticipându-se o medie de aproape 6% din PIB pentru perioada 2026-2028. De asemenea, este de apreciat intenția de a finanța o parte importantă a cheltuielilor de investiții publice din fonduri externe nerambursabile (CFM și PNRR), acestea reprezentând 52,3% în 2025, 47,4% în 2026, 38% în 2027, respectiv 35,9% în 2028 din totalul cheltuielilor de investiții.

Pe de altă parte, în contextul deficitului bugetar ridicat, care limitează semnificativ spațiul fiscal aflat la dispoziția Guvernului, cheltuielile de investiții publice care nu au finanțare rambursabilă, în special cheltuielile de capital și componenta de împrumut a PNRR, pot reprezenta constrângeri majore pentru bugetul public. Acest aspect este vizibil în execuția cheltuielilor de capital din anul 2024, care a depășit cu 23,3 mld. lei (+55,7%) nivelul bugetat inițial, contribuind la derapajul bugetar de proporții consemnat în anul precedent.

În concluzie, pe partea de cheltuieli bugetare, CF identifică un necesar suplimentar de alocări la nivelul cheltuielilor cu bunuri și servicii și cu dobânzile în cuantum de cel puțin 4,5 mld. lei, reprezentând circa 0,2% din PIB. Totodată, CF a subliniat că există riscuri suplimentare cu privire la încadrarea în nivelurile proiectate pentru cheltuielile de personal și cele de asistență socială.

CF apreciază intenția Guvernului de a construi un buget ce are în vedere implementarea unui control strict al cheltuielilor curente (cu precădere cele de personal, bunuri și servicii, asistență socială). Experiența anilor anteriori demonstrează cât de dificil și complicat este un asemenea demers.

Considerând cele expuse anterior, pe baza unei abordări prudente a prognozei veniturilor și cheltuielilor, CF apreciază construcția bugetară pentru anul 2025 compatibilă cu un deficit *cash* situat în jurul valorii de 7,7% din PIB²⁰.

O colectare mai bună în fapt a veniturilor fiscale, o ajustare adițională a cheltuielilor de capital, utilizarea oricăror economii ce rezultă în execuția bugetară și prioritizarea proiectelor pot face ca nivelul deficitului bugetar în execuție să se îndrepte către ținta de 7% din PIB, astfel încât să se asigure respectarea traiectoriei de ajustare a deficitului bugetar asumată de România în cadrul Planului Bugetar-Structural agreat cu CE.

Procesul de consolidare fiscal-bugetară este imperativ și din perspectiva bonității financiare a României, angajamentul ferm de reducere a deficitului bugetar constituind premisa esențială pentru menținerea ratingului de țară și a încrederii investitorilor de pe piețele internaționale, pentru stabilizarea nivelului datoriei publice, pentru reducerea vulnerabilităților externe și asigurarea stabilității monedei naționale.

4. Absorbția fondurilor europene. Planul Național de Redresare și Reziliență

Fondurile Structurale și de Coeziune din CFM 2021-2027

Fondurile Structurale și de Coeziune (FSC) aferente CFM 2021-2027 alocate României se ridică la 31 mld. euro. La finele lunii decembrie 2024, potrivit datelor Ministerului Finanțelor, rambursările de la Comisia Europeană din FSC pe ansamblul exercițiului financiar se cifrau la 618 mil. euro²¹, rezultând un nivel al ratei de absorbție efectivă²² a FSC (exclusiv avansuri) de numai 2%! Această situație trebuie să pună în stare de maximă alertă autoritățile din România; trebuie să fie identificate cauzele care au generat-o și să fie întreprinse acțiuni și măsuri la nivel central și local începând din primele luni ale anului 2025 pentru demararea rapidă a utilizării FSC în cât mai mare măsură și realizarea unui grad cât mai înalt de absorbție a acestor fonduri până la încheierea exercițiului actual, fără a se mai apela la facilitatea N+3. În caz contrar, așa cum atrag atenția oficiali ai guvernului, se profilează riscul dezangajării unei sume de 5,2 mld. euro²³, ceea ce ar priva România de o importantă resursă financiară nerambursabilă, afectând potențialul investițional al țării și făcând și mai dificile eforturile de consolidare fiscală.

²⁰ Evaluarea privind deficitul *cash* are în vedere un scenariu de tip *no-policy change*, informațiile de care a dispus CF la acest moment și o serie de incertitudini și riscuri.

²¹ https://mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/buget/sitebuget/BFN_2024_12_31.pdf

²² Rata de absorbție efectivă reprezintă raportul între rambursările din FSC de la Comisia Europeană și totalul alocărilor aferente. Avansurile din FSC, chiar dacă utilizate, reprezintă cheltuieli ce urmează a fi (sau nu) validate de CE și nu pot fi luate în considerare la calcularea ratei de absorbție efective.

²³ <https://www.startupcafe.ro/fonduri-europene/absorbție-fonduri-europene-termen-mica-arata-bine-cerere-plata-pnrr-ministru-bolos>

Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR)

Prin planul *Next Generation EU*, României i-au fost alocate 12,1 mld. euro granturi și 14,9 mld. euro împrumuturi, la care s-au adăugat 1,4 mld. euro granturi din REPowerEU, totalul sumelor alocate prin Mecanismul de Redresare și Reziliență (MRR) ridicându-se la 28,5 mld. euro. În cadrul MRR, România a primit prefinanțări de 4,1 mld. euro, reușind să obțină aprobarea CE doar pentru primele două cereri de plată însumând 5,3 mld. euro. Implementarea măsurilor de reforme și investiții prevăzute în PNRR se confruntă cu dificultăți majore și întâzieri semnificative, în contextul în care toate jaloanele și țintele, inclusiv cererile de plată aferente, trebuie finalizate până în august 2026, orice nerealizare transpunându-se în pierderi sau chiar returnări de fonduri.

Cererea de plată nr. 3, în valoare de 2 mld. euro (exclusiv prefinanțări) transmisă, cu întârziere, abia în decembrie 2023, fusese aprobată doar preliminar de CE în octombrie 2024, însă până în luna ianuarie 2025 nu se primise avizul de plată din partea Comitetului Economic și Financiar. În condițiile în care unele jaloane referitoare la guvernanta companiilor de stat au fost considerate ca neîndeplinite sau parțial îndeplinite, această situație va conduce la suspendarea parțială a plății la un nivel estimat, până la comunicarea deciziei oficiale a CE, de circa 1,1 mld. euro. Excluzând din cele 9,4 mld. euro execuția la 31.12.2024 suma de 1,1 mld. euro aferentă cererii de plată nr. 3, nevalidată de CE, precum și diferența estimată la 2,7 mld. euro prefinanțări neutilizate, din raportarea celor 5,8 mld. euro la totalul alocărilor de 28,5 mld. euro rezultă o rată de absorbție efectivă a fondurilor PNRR sub 20%.

Starea critică în care se găsește PNRR este relevată și de faptul că, în 2024, cu excepția unei prefinanțări de 288 mil. euro aferentă REPowerEU, nu s-a înregistrat nici o plată din partea CE, comparativ cu cele 3,6 mld. euro programate de Ministerul Finanțelor pentru acest an.

În contextul intern și internațional actual, marcat de riscuri economice majore și tensiuni politice și geopolitice, nivelurile scăzute ale ratei de absorbție a fondurilor europene, atât din CFM 2021-2027, cât și din PNRR, afectează corecția macroeconomică și procesul de consolidare fiscală potrivit calendarului prevăzut în Planul Bugetar-Structural Național; afectează realizarea reformelor structurale și implementării programelor de investiții, posibilitatea de contracarare a încetinerii creșterii economice, de atenuare a dezechilibrelor financiare interne și externe, inclusiv valutare, de menținere a ratingului de țară în clasa *investment grade* și, implicit, de susținere a necesităților de finanțare a deficitului bugetar și de refinanțare a datoriei publice la costuri rezonabile.

Trebuie notat ca PNRR nu este repetabil, iar CFM următor nu va mai fi atât de generos cu România, având în vedere dificultățile economice mari ale Uniunii și provocările enorme cu care se confruntă. România trebuie să folosească la maximum banii europeni pe care actualul CFM și PNRR i le pun la dispoziție.

Concluzii

- România face parte din cele opt state din UE care se află sub incidența procedurii de deficit excesiv, având cel mai mare dezechilibru bugetar. Este bine că s-a ajuns la un acord cu Comisia Europeană ca ajustarea macroeconomică (a deficitului bugetar) să se întindă pe mai mulți ani, considerând reformele implicate și magnitudinea corecției – de la peste 9% din PIB, dacă se ține cont de impactul deplin al recalculării pensiilor, la sub 3% din PIB. În noiembrie 2024, Consiliul a aprobat Planul Bugetar-Structural (PBS) al României.
- Fragmentarea sistemului global continuă (multilateralismul se destramă), protecționismul se intensifică, șocuri succesive (pandemia, criza energetică, schimbări climatice, războiul din Ucraina) au slăbit economia UE. Piețele financiare pot cunoaște „înghețări” (*sudden stops*), acces mai dificil la finanțări pentru economiile cu deficite mari. Acesta este cadrul ce obligă guverne naționale la alegeri dificile în politicile economice, la compromisuri dureroase.
- Draftul de buget pentru anul 2025 pornește de la necesitatea ca tendința de accentuare a deficitului bugetar să fie inversată și, aceasta, nu numai pentru că PBS o dictează; o conduită bugetară responsabilă o cere, ca și necesitatea de a preveni o retrogradare a riscului suveran al României la *investment junk*. Costurile la împrumuturile României sunt cele mai înalte între statele UE.
- Ținta de 7% deficit în 2025 este foarte ambițioasă și cere măsuri atât pe partea de cheltuieli, cât și pe cea de venituri. Este de reamintit că România are cele mai joase venituri fiscale (inclusiv contribuții) din UE, cu excepția Irlandei. Ajustarea din 2025 este numai începutul corecției macroeconomice; măsuri vor trebuie adoptate și în anii următori. Corecția macroeconomică este obligatorie și pentru a diminua deficitul de cont curent, pentru a reduce presiunea pe moneda națională.
- Resursele europene au menirea de a atenua impactul inevitabilei contracții a absorbției interne. Este de salutat intenția de a se alocă pentru investiții cât mai multe resurse, din bani europeni și fonduri proprii – 7,8% din PIB în 2025. Aceste investiții trebuie să dezvolte infrastructura țării, să ajute tranziția energetică, să favorizeze dezvoltarea producției de *tradables* (bunuri și servicii exportabile și care pot înlocui importuri).
- Coroborarea informațiilor și datelor economice recente cu dinamica variabilelor macroeconomice relevante proiectate de CNSP (PIB real, deflator PIB, inflație, coordonate ale pieței muncii) conduce la concluzia unei traiectorii plauzibile a acestor agregate pentru anul 2025.
- Execuția bugetară a anului 2024 indică un deficit *cash* de 8,65% din PIB, depășind cu mult ținta stabilită în bugetul inițial (5% din PIB), respectiv la rectificarea din

septembrie 2024 (6,94% din PIB). Grav este că mare parte din cheltuielile suplimentare sunt de natură permanentă, ceea ce complică corecția macroeconomică.

- Construcția bugetară pentru anul 2025 are în vedere o țintă de deficit de 7,04% din PIB, potrivit metodologiei *cash*, reprezentând o diminuare cu 1,61 pp din PIB, față de deficitul bugetar consemnat în anul 2024. Este de notat că efortul de ajustare a deficitului este mai mare, deoarece în 2025 se simte impactul deplin al recalculării pensiilor.
- Măsurile de corecție bugetară adoptate reușesc să stopeze tendința de adâncire a deficitului și să-l îndrepte către o diminuare considerabilă.
- CF nu poate lua în considerare veniturile ipotetice având drept sursă îmbunătățirea colectării de către ANAF în evaluarea sa. În consecință, în evaluarea sa privind bugetul public pentru anul 2025, CF vede venituri inferioare cu circa 9,7 mld. lei, reprezentând circa 0,5% din PIB, față de țintele asumate în proiectul de buget.
- Pe partea de cheltuieli bugetare, CF identifică un necesar suplimentar de alocări la nivelul cheltuielilor cu bunuri și servicii și cu dobânzile în cuantum de cel puțin 4,5 mld. lei, reprezentând circa 0,2% din PIB. Totodată, există riscuri suplimentare cu privire la încadrarea în nivelurile proiectate pentru cheltuielile de personal și cele de asistență socială.
- Considerând cele expuse anterior, pe baza unei abordări prudente a prognozării veniturilor și cheltuielilor, CF apreciază construcția bugetară pentru anul 2025 compatibilă cu un deficit *cash* situat în jurul valorii de 7,7% din PIB.
- O colectare mai bună în fapt a veniturilor fiscale, o ajustare adițională a cheltuielilor de capital, utilizarea oricăror economii ce rezultă în execuția bugetară și prioritizarea proiectelor pot face ca nivelul deficitului bugetar în execuție să se îndrepte către ținta de 7% din PIB, astfel încât să se asigure respectarea traiectoriei de ajustare a deficitului bugetar asumată de România în cadrul Planului Bugetar-Structural agreat cu CE.

Opiniile și recomandările formulate mai sus de CF au fost aprobate de Președintele Consiliului Fiscal, conform prevederilor art. 56, alin (2), lit. d) din Legea nr. 69/2010 republicată, în urma însușirii acestora de membrii Consiliului, prin vot, în ședința din data de 1 februarie 2025.

1 februarie 2025

Președintele Consiliului Fiscal

Acad. Daniel DĂIANU

Anexe

Anexa I	Estimări MF 2024 (mil. lei)	Buget inițial 2025 (mil. lei)	Buget inițial 2025 - Estimări MF 2024 (mil. lei)	Buget inițial 2025 - Estimări MF 2024 (%)	Estimări MF 2024 (% din PIB)	Buget inițial 2025 (% din PIB)	Buget inițial 2025 - Estimări MF 2024 (% din PIB)
	1	2	3=2-1	4=3/1	5	6	7=6-5
VENITURI TOTALE	574.598,8	667.523,1	92.924,4	16,2%	32,6%	34,9%	2,34%
Venituri curente	530.281,4	578.311,2	48.029,8	9,1%	30,1%	30,2%	0,18%
Venituri fiscale	291.708,1	319.654,4	27.946,3	9,6%	16,5%	16,7%	0,18%
Impozitul pe profit, salarii, venit și câștiguri din capital	90.776,7	102.659,1	11.882,4	13,1%	5,1%	5,4%	0,22%
Impozitul pe profit	35.979,1	41.274,6	5.295,5	14,7%	2,0%	2,2%	0,12%
Impozitul pe salarii și venit	49.044,8	56.552,3	7.507,5	15,3%	2,8%	3,0%	0,18%
Alte impozite pe venit, profit și câștiguri din capital	5.752,8	4.832,2	-920,7	-16,0%	0,3%	0,3%	-0,07%
Impozite și taxe pe proprietate	8.286,6	10.015,4	1.728,8	20,9%	0,5%	0,5%	0,05%
Impozite și taxe pe bunuri și servicii	189.060,3	203.102,4	14.042,1	7,4%	10,7%	10,6%	-0,10%
TVA	120.946,1	136.089,2	15.143,2	12,5%	6,9%	7,1%	0,26%
Accize	46.328,1	48.589,3	2.261,2	4,9%	2,6%	2,5%	-0,09%
Alte impozite și taxe pe bunuri și servicii	13.413,7	8.852,3	-4.561,4	-34,0%	0,8%	0,5%	-0,30%
Taxa pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități	8.372,4	9.571,6	1.199,2	14,3%	0,5%	0,5%	0,03%
Impozitul pe comerțul exterior (taxe vamale)	1.926,8	2.088,5	161,7	8,4%	0,1%	0,1%	0,00%
Alte impozite și taxe fiscale	1.657,7	1.789,0	131,3	7,9%	0,1%	0,1%	0,00%
Contribuții de asigurări	189.510,1	205.918,5	16.408,5	8,7%	10,7%	10,8%	0,03%
Venituri nefiscale	49.063,3	52.738,3	3.675,0	7,5%	2,8%	2,8%	-0,02%
Venituri suplimentare încasate din digitalizare	0,0	0,0	0,0		0,0%	0,0%	0,00%
Venituri din capital	1.401,8	1.499,1	97,3	6,9%	0,1%	0,1%	0,00%
Donații	12,7	4,6	-8,0	-63,3%	0,0%	0,0%	0,00%
Sume de la UE în contul plăților efectuate 2021-2027	23.216,5	51.800,9	28.584,4	123,1%	1,3%	2,7%	1,39%
Operațiuni financiare	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,00%
Sume încasate în contul unic, la bugetul de stat / în curs de distribuire	294,0	0,0	-294,0	0,0%	0,0%	0,0%	-0,02%
Alte sume primite de la UE pentru programele operationale finanțate în cadru obiectivului convergență	686,8	0,0	-686,8	0,0%	0,0%	0,0%	-0,04%

Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări aferente cadrului financiar 2014-2020	10.257,6	8.628,3	-1.629,4	-15,9%	0,6%	0,5%	-0,13%
Sume aferente asistenței financiare nerambursabile alocate pentru PNRR	8.448,0	27.279,0	18.831,0	222,9%	0,5%	1,4%	0,95%
CHELTUIELI TOTALE	727.316,2	802.170,1	74.854,0	10,3%	41,2%		0,72%
Cheltuieli curente	665.123,3	740.466,9	75.343,6	11,3%	37,7%	30,7%	1,02%
Cheltuieli de personal	164.595,4	169.535,7	4.940,3	3,0%	9,3%	8,9%	-0,46%
Bunuri și servicii	93.658,8	94.679,7	1.020,9	1,1%	5,3%	5,0%	-0,36%
Dobânzi	36.278,3	41.860,9	5.582,6	15,4%	2,1%	2,2%	0,13%
Subvenții	17.096,0	13.930,7	-3.165,3	-18,5%	1,0%	0,7%	-0,24%
Transferuri - Total	352.111,2	415.907,6	63.796,4	18,1%	20,0%	21,7%	1,79%
Transferuri între unități ale administrației publice	3.175,2	4.722,7	1.547,5	48,7%	0,2%	0,2%	0,07%
Alte transferuri	35.197,6	33.338,9	-1.858,6	-5,3%	2,0%	1,7%	-0,25%
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare 2021-2027	29.281,4	60.508,6	31.227,2	106,6%	1,7%	3,2%	1,50%
Asistență socială	223.932,3	242.262,0	18.329,7	8,2%	12,7%	12,7%	-0,02%
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare 2014-2020	17.460,8	12.175,2	-5.285,6	-30,3%	1,0%	0,6%	-0,35%
Alte cheltuieli	19.558,4	16.235,3	-3.323,1	-17,0%	1,1%	0,8%	-0,26%
Proiecte cu finanțare din sumele reprezentând asistența financiară nerambursabilă aferentă PNRR	10.690,7	32.199,5	21.508,8	201,2%	0,6%	1,7%	1,08%
Proiecte cu finanțare din sumele aferente componentei de împrumut a PNRR	12.814,8	14.465,3	1.650,5	12,9%	0,7%	0,8%	0,03%
Fonduri de rezervă	0,0	2.362,0	2.362,0		0,0%	0,1%	0,12%
Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă	1.383,6	2.190,2	806,6	58,3%	0,1%	0,1%	0,04%
Cheltuieli de capital	65.194,0	61.703,3	-3.490,8	-5,4%	3,7%	3,2%	-0,47%
Operațiuni financiare	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,00%
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	-3.001,2	0,0	3.001,2	0,0%	-0,2%	0,0%	0,17%
EXCEDENT(+) / DEFICIT(-)	-152.717,4	-134.647,0	18.070,4	-11,8%	-8,7%	-7,0%	1,61%

Sursa: MF

Anexa II	Proiecție SFB 2025 (mil. lei)	Proiecție SFB 2026 (mil. lei)	Proiecție SFB 2026 - Proiecție SFB 2025 (mil. lei)	Proiecție SFB 2026 - Proiecție SFB 2025 (%)	Proiecție SFB 2025 (%) din PIB)	Proiecție SFB 2026 (% din PIB)	Proiecție SFB 2026 - Proiecție SFB 2025 (% din PIB)
	1	2	3=2-1	4=3/1	5	6	7=6-5
VENITURI TOTALE	667.523,1	682.367,9	14.844,8	2,2%	34,9%	33,0%	-1,89%
Venituri curente	578.311,2	621.279,8	42.968,6	7,4%	30,2%	30,1%	-0,18%
Venituri fiscale	319.654,4	344.909,3	25.254,8	7,9%	16,7%	16,7%	-0,03%
Impozitul pe profit, salarii, venit și câștiguri din capital	102.659,1	111.311,5	8.652,4	8,4%	5,4%	5,4%	0,02%
Impozitul pe profit	41.274,6	46.351,6	5.077,0	12,3%	2,2%	2,2%	0,08%
Impozitul pe salarii și venit	56.552,3	60.864,4	4.312,0	7,6%	3,0%	2,9%	-0,01%
Alte impozite pe venit, profit și câștiguri din capital	4.832,2	4.095,6	-736,6	-15,2%	0,3%	0,2%	-0,05%
Impozite și taxe pe proprietate	10.015,4	10.771,5	756,1	7,5%	0,5%	0,5%	0,00%
Impozite și taxe pe bunuri și servicii	203.102,4	218.635,3	15.533,0	7,6%	10,6%	10,6%	-0,04%
TVA	136.089,2	148.182,5	12.093,3	8,9%	7,1%	7,2%	0,05%
Accize	48.589,3	52.515,8	3.926,5	8,1%	2,5%	2,5%	0,00%
Alte impozite și taxe pe bunuri și servicii	8.852,3	7.967,9	-884,3	-10,0%	0,5%	0,4%	-0,08%
Taxa pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități	9.571,6	9.969,1	397,6	4,2%	0,5%	0,5%	-0,02%
Impozitul pe comerțul exterior (taxe vamale)	2.088,5	2.257,3	168,8	8,1%	0,1%	0,1%	0,00%
Alte impozite și taxe fiscale	1.789,0	1.933,6	144,6	8,1%	0,1%	0,1%	0,00%
Contribuții de asigurări	205.918,5	222.445,5	16.526,9	8,0%	10,8%	10,8%	-0,01%
Venituri nefiscale	52.738,3	53.925,1	1.186,8	2,3%	2,8%	2,6%	-0,15%
Venituri suplimentare incasate din digitalizare	0,0	0,0	0,0		0,0%	0,0%	0,00%
Venituri din capital	1.499,1	1.602,4	103,3	6,9%	0,1%	0,1%	0,00%
Donații	4,6	2,9	-1,8	-37,9%	0,0%	0,0%	0,00%
Sume de la UE în contul plăților efectuate 2021-2027	51.800,9	42.310,7	-9.490,1	-18,3%	2,7%	2,0%	-0,66%
Operațiuni financiare	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,00%
Sume încasate în contul unic, la bugetul de stat / în curs de distribuire	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,00%
Alte sume primite de la UE pentru programele operationale finanțate în cadru obiectivului convergență	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,00%

Sume primite de la UE/alti donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări aferente cadrului financiar 2014-2020	8.628,3	2,0	-8.626,3	-100,0%	0,5%	0,0%	-0,45%
Sume aferente asistenței financiare nerambursabile alocate pentru PNRR	27.279,0	17.170,1	-10.108,9	-37,1%	1,4%	0,8%	-0,60%
CHELTUIELI TOTALE	802.170,1	815.489,1	13.318,9	1,7%	41,9%	39,5%	-2,49%
Cheltuieli curente	740.466,9	749.855,2	9.388,4	1,3%	38,7%	36,3%	-2,44%
Cheltuieli de personal	169.535,7	178.805,3	9.269,6	5,5%	8,9%	8,7%	-0,21%
Bunuri și servicii	94.679,7	99.805,6	5.125,9	5,4%	5,0%	4,8%	-0,12%
Dobânzi	41.860,9	48.456,1	6.595,2	15,8%	2,2%	2,3%	0,16%
Subvenții	13.930,7	12.594,0	-1.336,7	-9,6%	0,7%	0,6%	-0,12%
Transferuri - Total	415.907,6	407.950,9	-7.956,7	-1,9%	21,7%	19,7%	-2,01%
Transferuri între unități ale administrației publice	4.722,7	4.647,6	-75,1	-1,6%	0,2%	0,2%	-0,02%
Alte transferuri	33.338,9	35.766,9	2.428,0	7,3%	1,7%	1,7%	-0,01%
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare 2021-2027	60.508,6	55.516,9	-4.991,7	-8,2%	3,2%	2,7%	-0,48%
Asistență socială	242.262,0	256.267,5	14.005,4	5,8%	12,7%	12,4%	-0,27%
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare 2014-2020	12.175,2	439,2	-11.736,0	-96,4%	0,6%	0,0%	-0,62%
Alte cheltuieli	16.235,3	17.502,6	1.267,3	7,8%	0,8%	0,8%	0,00%
Proiecte cu finanțare din sumele reprezentând asistența financiară nerambursabilă aferentă PNRR	32.199,5	22.176,0	-10.023,5	-31,1%	1,7%	1,1%	-0,61%
Proiecte cu finanțare din sumele aferente componentei de împrumut a PNRR	14.465,3	15.634,1	1.168,8	8,1%	0,8%	0,8%	0,00%
Fonduri de rezervă	2.362,0	1.000,0	-1.362,0	-57,7%	0,1%	0,0%	-0,08%
Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă	2.190,2	1.243,3	-946,9	-43,2%	0,1%	0,1%	-0,05%
Cheltuieli de capital	61.703,3	65.633,8	3.930,6	6,4%	3,2%	3,2%	-0,05%
Operațiuni financiare	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,00%
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,00%
EXCEDENT(+) / DEFICIT(-)	-134.647,0	-133.121,2	1.525,8	-1,1%	-7,0%	-6,4%	0,60%

Sursa: MF

Anexa III	Proiecție SFB 2026 (mil. lei)	Proiecție SFB 2027 (mil. lei)	Proiecție SFB 2027 - Proiecție SFB 2026 (mil. lei)	Proiecție SFB 2027 - Proiecție SFB 2026 (%)	Proiecție SFB 2026 (%) din PIB)	Proiecție SFB 2027 (% din PIB)	Proiecție SFB 2027 - Proiecție SFB 2026 (% din PIB)
	1	2	3=2-1	4=3/1	5	6	7=6-5
VENITURI TOTALE	682.367,9	705.162,8	22.795,0	3,3%	33,0%	31,8%	1,23%
Venituri curente	621.279,8	664.566,2	43.286,4	7,0%	30,1%	30,0%	-0,10%
Venituri fiscale	344.909,3	368.585,3	23.676,0	6,9%	16,7%	16,6%	-0,07%
Impozitul pe profit, salarii, venit și câștiguri din capital	111.311,5	118.826,9	7.515,4	6,8%	5,4%	5,4%	-0,03%
Impozitul pe profit	46.351,6	49.761,2	3.409,6	7,4%	2,2%	2,2%	0,00%
Impozitul pe salarii și venit	60.864,4	64.869,1	4.004,7	6,6%	2,9%	2,9%	-0,02%
Alte impozite pe venit, profit și câștiguri din capital	4.095,6	4.196,7	101,1	2,5%	0,2%	0,2%	-0,01%
Impozite și taxe pe proprietate	10.771,5	11.509,5	737,9	6,9%	0,5%	0,5%	0,00%
Impozite și taxe pe bunuri și servicii	218.635,3	233.751,0	15.115,7	6,9%	10,6%	10,5%	-0,04%
TVA	148.182,5	158.670,0	10.487,5	7,1%	7,2%	7,2%	-0,02%
Accize	52.515,8	56.362,3	3.846,6	7,3%	2,5%	2,5%	0,00%
Alte impozite și taxe pe bunuri și servicii	7.967,9	8.037,1	69,2	0,9%	0,4%	0,4%	-0,02%
Taxa pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități	9.969,1	10.681,6	712,4	7,1%	0,5%	0,5%	0,00%
Impozitul pe comerțul exterior (taxe vamale)	2.257,3	2.422,6	165,3	7,3%	0,1%	0,1%	0,00%
Alte impozite și taxe fiscale	1.933,6	2.075,2	141,7	7,3%	0,1%	0,1%	0,00%
Contribuții de asigurări	222.445,5	239.222,0	16.776,6	7,5%	10,8%	10,8%	0,02%
Venituri nefiscale	53.925,1	56.758,9	2.833,8	5,3%	2,6%	2,6%	-0,05%
Venituri suplimentare incasate din digitalizare	0,0	0,0	0,0		0,0%	0,0%	0,00%
Venituri din capital	1.602,4	1.702,7	100,3	6,3%	0,1%	0,1%	0,00%
Donații	2,9	2,9	0,0	0,5%	0,0%	0,0%	0,00%
Sume de la UE în contul plăților efectuate 2021-2027	42.310,7	38.847,2	-3.463,5	-8,2%	2,0%	1,8%	-0,30%
Operațiuni financiare	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,00%
Sume incasate în contul unic, la bugetul de stat / în curs de distribuire	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,00%
Alte sume primite de la UE pentru programele operationale finanțate în cadru obiectivului convergență	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,00%

Sume primite de la UE/alti donatori in contul platilor efectuate si prefinantari aferente cadrului financiar 2014-2020	2,0	0,0	-2,0	-100,0%	0,0%	0,0%	0,00%
Sume aferente asistentei financiare nerambursabile alocate pentru PNRR	17.170,1	43,8	-17.126,3	-99,7%	0,8%	0,0%	-0,83%
CHELTUIELI TOTALE	815.489,1	832.510,5	17.021,4	2,1%	39,5%		-1,93%
Cheptuleli curente	749.855,2	750.141,5	286,3	0,0%	36,3%	33,5%	-2,46%
Cheptuleli de personal	178.805,3	189.422,3	10.617,0	5,9%	8,7%	8,5%	-0,11%
Bunuri si servicii	99.805,6	102.727,5	2.921,9	2,9%	4,8%	4,6%	-0,20%
Dobânzi	48.456,1	61.435,2	12.979,1	26,8%	2,3%	2,8%	0,42%
Subvenții	12.594,0	11.894,4	-699,6	-5,6%	0,6%	0,5%	-0,07%
Transferuri - Total	407.950,9	382.399,6	-25.551,3	-6,3%	19,7%	17,2%	-2,50%
Transferuri între unități ale administrației publice	4.647,6	4.728,5	80,9	1,7%	0,2%	0,2%	-0,01%
Alte transferuri	35.766,9	35.167,6	-599,3	-1,7%	1,7%	1,6%	-0,15%
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare 2021-2027	55.516,9	52.317,4	-3.199,6	-5,8%	2,7%	2,4%	-0,33%
Asistență socială	256.267,5	266.271,3	10.003,8	3,9%	12,4%	12,0%	-0,40%
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare 2014-2020	439,2	493,4	54,2	12,3%	0,0%	0,0%	0,00%
Alte cheltuieli	17.502,6	16.937,6	-565,0	-3,2%	0,8%	0,8%	-0,08%
Proiecte cu finanțare din sumele reprezentand asistenta financiara nerambursabile aferenta PNRR	22.176,0	54,0	-22.122,0	-99,8%	1,1%	0,0%	-1,07%
Proiecte cu finanțare din sumele aferente componentei de imprumut a PNRR	15.634,1	6.429,8	-9.204,3	-58,9%	0,8%	0,3%	-0,47%
Fonduri de rezervă	1.000,0	1.000,0	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,00%
Cheptuleli aferente programelor cu finanțare rambursabile	1.243,3	1.262,5	19,2	1,5%	0,1%	0,1%	0,00%
Cheptuleli de capital	65.633,8	82.369,0	16.735,1	25,5%	3,2%	3,7%	0,54%
Operațiuni financiare	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,00%
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,00%
EXCEDENT(+)/ DEFICIT(-)	-133.121,2	-127.347,7	5.773,5	-4,3%	-6,4%	-5,7%	0,70%

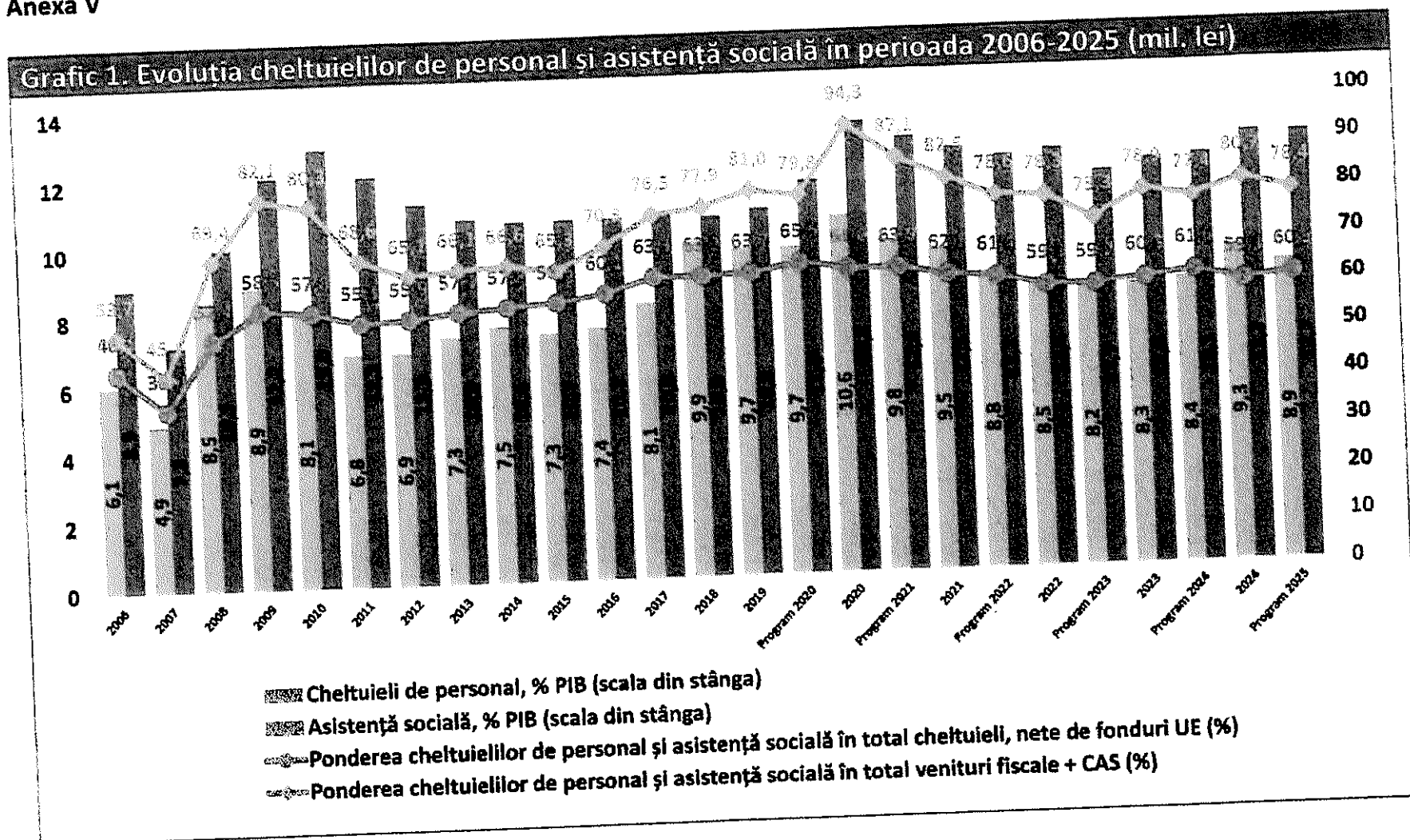
Sursa: MF

Anexa IV	Proiecție SFB 2027 (mil. lei)	Proiecție SFB 2028 (mil. lei)	Proiecție SFB 2028 - Proiecție SFB 2027 (mil. lei)	Proiecție SFB 2028 - Proiecție SFB 2027 (%)	Proiecție SFB 2027 (%) din PIB	Proiecție SFB 2028 (%) din PIB	Proiecție SFB 2028 - Proiecție SFB 2027 (%) din PIB
	1	2	3=2-1	4=3/1	5	6	7=6-5
VENITURI TOTALE	705.162,8	746.744,6	41.581,8	5,9%	31,8%	31,5%	-0,32%
Venituri curente	664.566,2	709.044,6	44.478,4	6,7%	30,0%	29,9%	-0,07%
Venituri fiscale	368.585,3	393.145,1	24.559,8	6,7%	16,6%	16,6%	-0,05%
Impozitul pe profit, salarii, venit și câștiguri din capital	118.826,9	126.384,9	7.558,0	6,4%	5,4%	5,3%	-0,03%
Impozitul pe profit	49.761,2	53.177,3	3.416,2	6,9%	2,2%	2,2%	0,00%
Impozitul pe salarii și venit	64.869,1	68.915,1	4.046,1	6,2%	2,9%	2,9%	-0,02%
Alte impozite pe venit, profit și câștiguri din capital	4.196,7	4.292,5	95,8	2,3%	0,2%	0,2%	-0,01%
Impozite și taxe pe proprietate	11.509,5	12.260,4	751,0	6,5%	0,5%	0,5%	0,00%
Impozite și taxe pe bunuri și servicii	233.751,0	249.688,7	15.937,7	6,8%	10,5%	10,5%	-0,01%
TVA	158.670,0	169.370,1	10.700,1	6,7%	7,2%	7,1%	-0,01%
Accize	56.362,3	60.286,9	3.924,5	7,0%	2,5%	2,5%	0,00%
Alte impozite și taxe pe bunuri și servicii	8.037,1	8.266,3	229,2	2,9%	0,4%	0,3%	-0,01%
Taxa pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități	10.681,6	11.765,4	1.083,9	10,1%	0,5%	0,5%	0,01%
Impozitul pe comerțul exterior (taxe vamale)	2.422,6	2.591,3	168,7	7,0%	0,1%	0,1%	0,00%
Alte impozite și taxe fiscale	2.075,2	2.219,7	144,4	7,0%	0,1%	0,1%	0,00%
Contribuții de asigurări	239.222,0	256.225,8	17.003,8	7,1%	10,8%	10,8%	0,01%
Venituri nefiscale	56.758,9	59.673,7	2.914,9	5,1%	2,6%	2,5%	-0,04%
Venituri suplimentare încasate din digitalizare	0,0	0,0	0,0		0,0%	0,0%	0,00%
Venituri din capital	1.702,7	1.804,2	101,5	6,0%	0,1%	0,1%	0,00%
Donații	2,9	2,9	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,00%
Sume de la UE în contul plăților efectuate 2021-2027	38.847,2	35.891,8	-2.955,4	-7,6%	1,8%	1,5%	-0,24%
Operațiuni financiare	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,00%
Sume încasate în contul unic, la bugetul de stat / în curs de distribuie	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,00%
Alte sume primite de la UE pentru programele operaționale finanțate în cadrul obiectivului convergență	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,00%

Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări aferente cadrului financiar 2014-2020	0,0	0,0	0,0		0,0%	0,0%	0,00%
Sume aferente asistenței financiare nerambursabile alocate pentru PNRR	43,8	1,0	-42,8	-97,7%	0,0%	0,0%	0,00%
CHELTUIELI TOTALE	892.510,5	866.343,8	39.835,3	4,1%	37,5%	36,5%	-1,02%
Cheltuieli curente	750.141,5	780.943,6	30.802,2	4,1%	33,8%	32,9%	-0,90%
Cheltuieli de personal	189.422,3	201.594,0	12.171,7	6,4%	8,5%	8,5%	-0,04%
Bunuri și servicii	102.727,5	106.717,3	3.989,8	3,9%	4,6%	4,5%	-0,13%
Dobânzi	61.435,2	70.013,7	8.578,5	14,0%	2,8%	3,0%	0,18%
Subvenții	11.894,4	12.200,6	306,2	2,6%	0,5%	0,5%	-0,02%
Transferuri - Total	382.399,6	388.090,5	5.690,9	1,5%	17,2%	16,4%	-0,88%
Transferuri între unități ale administrației publice	4.728,5	4.791,7	63,3	1,3%	0,2%	0,2%	-0,01%
Alte transferuri	35.167,6	35.058,0	-109,5	-0,3%	1,6%	1,5%	-0,11%
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare 2021-2027	52.317,4	48.738,2	-3.579,1	-6,8%	2,4%	2,1%	-0,30%
Asistență socială	266.271,3	279.719,8	13.448,5	5,1%	12,0%	11,8%	-0,21%
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare 2014-2020	493,4	1.095,3	601,9	122,0%	0,0%	0,0%	0,02%
Alte cheltuieli	16.937,6	15.374,4	-1.563,2	-9,2%	0,8%	0,6%	-0,12%
Proiecte cu finanțare din sumele reprezentând asistența financiară nerambursabilă aferentă PNRR	54,0	1,3	-52,8	-97,7%	0,0%	0,0%	0,00%
Proiecte cu finanțare din sumele aferente componentei de împrumut a PNRR	6.429,8	3.311,7	-3.118,1	-48,5%	0,3%	0,1%	-0,15%
Fonduri de rezervă	1.000,0	1.000,0	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,00%
Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă	1.262,5	1.327,6	65,0	5,2%	0,1%	0,1%	0,00%
Cheltuieli de capital	82.369,0	85.400,2	3.031,2	3,7%	3,7%	3,6%	-0,11%
Operațiuni financiare	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,00%
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,00%
EXCEDENT(+) / DEFICIT(-)	-127.347,7	119.599,2	7.748,5	-6,1%	-5,7%	-5,0%	0,70%

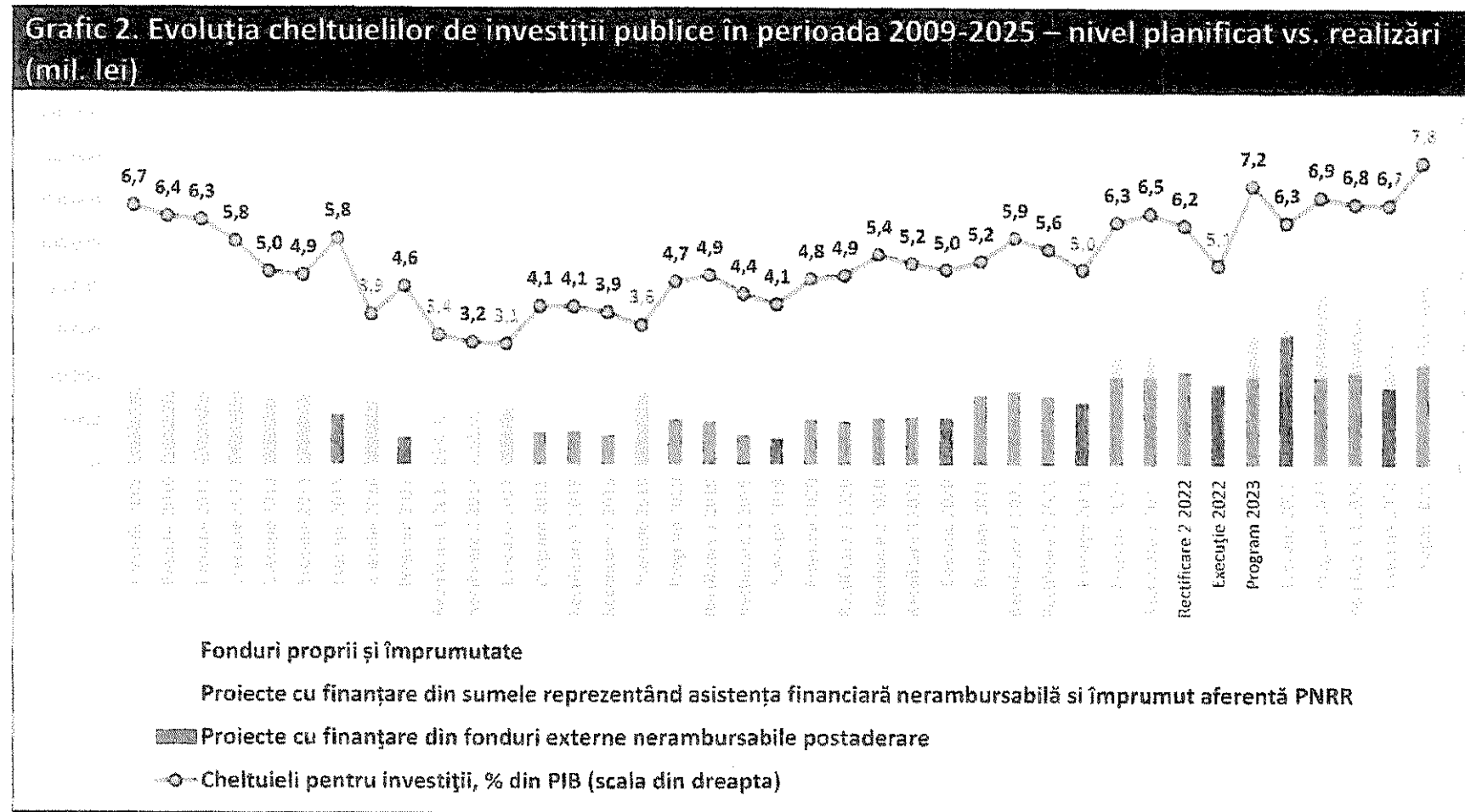
Sursa: MF

Anexa V

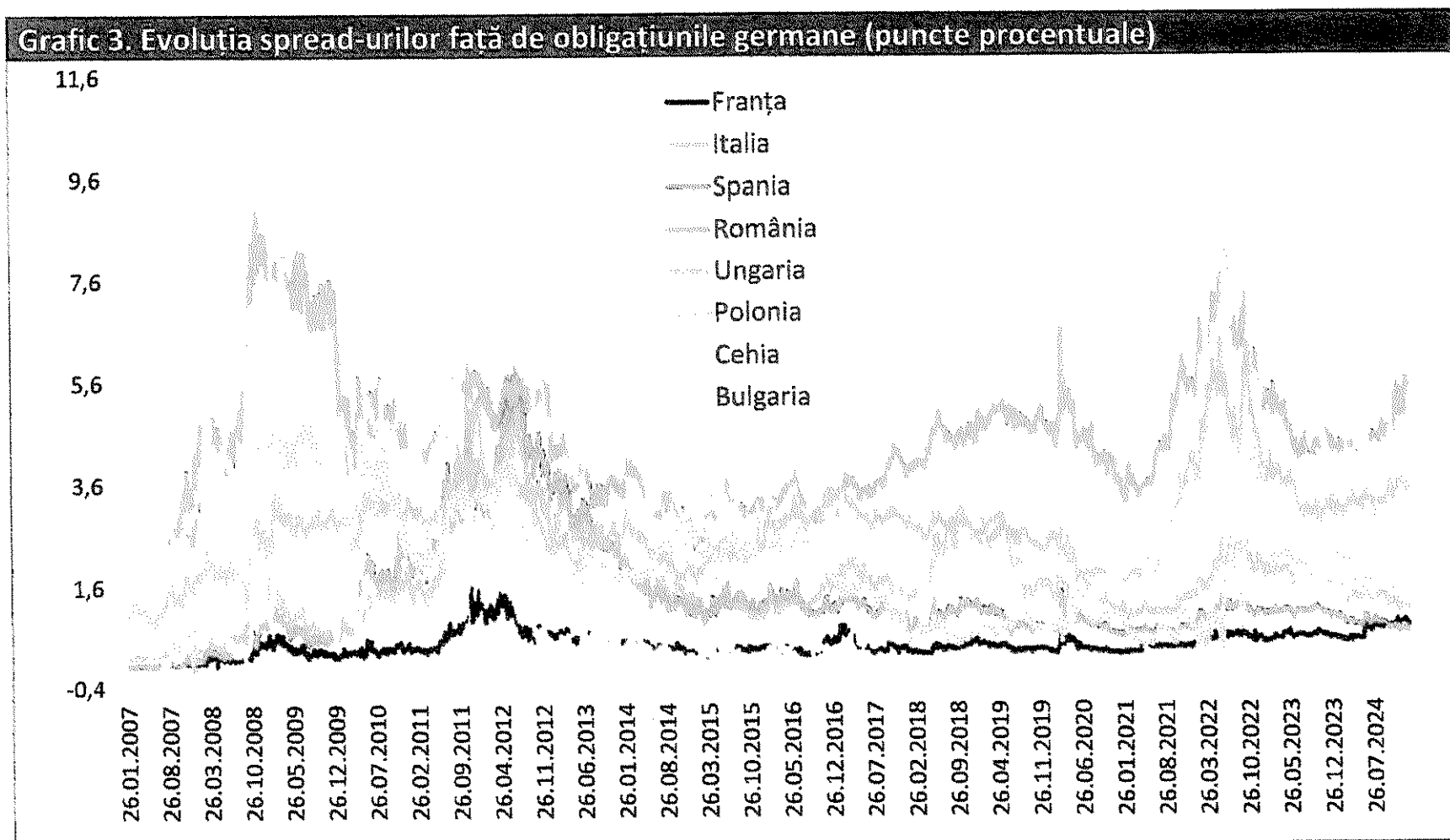
Sursa: MF, calcule CF

Anexa VI

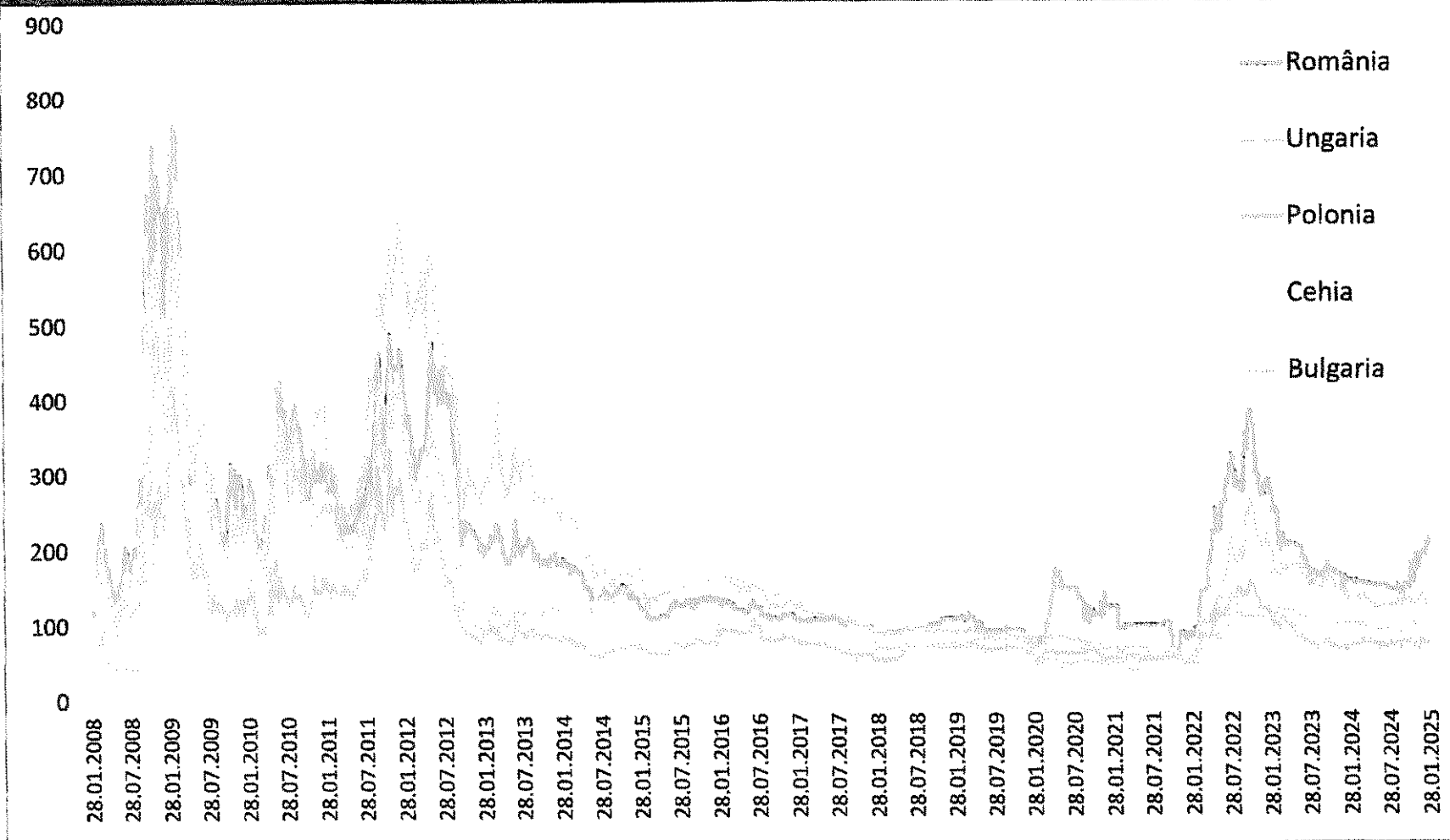
Sursa: MF, calcule CF

Anexa VII

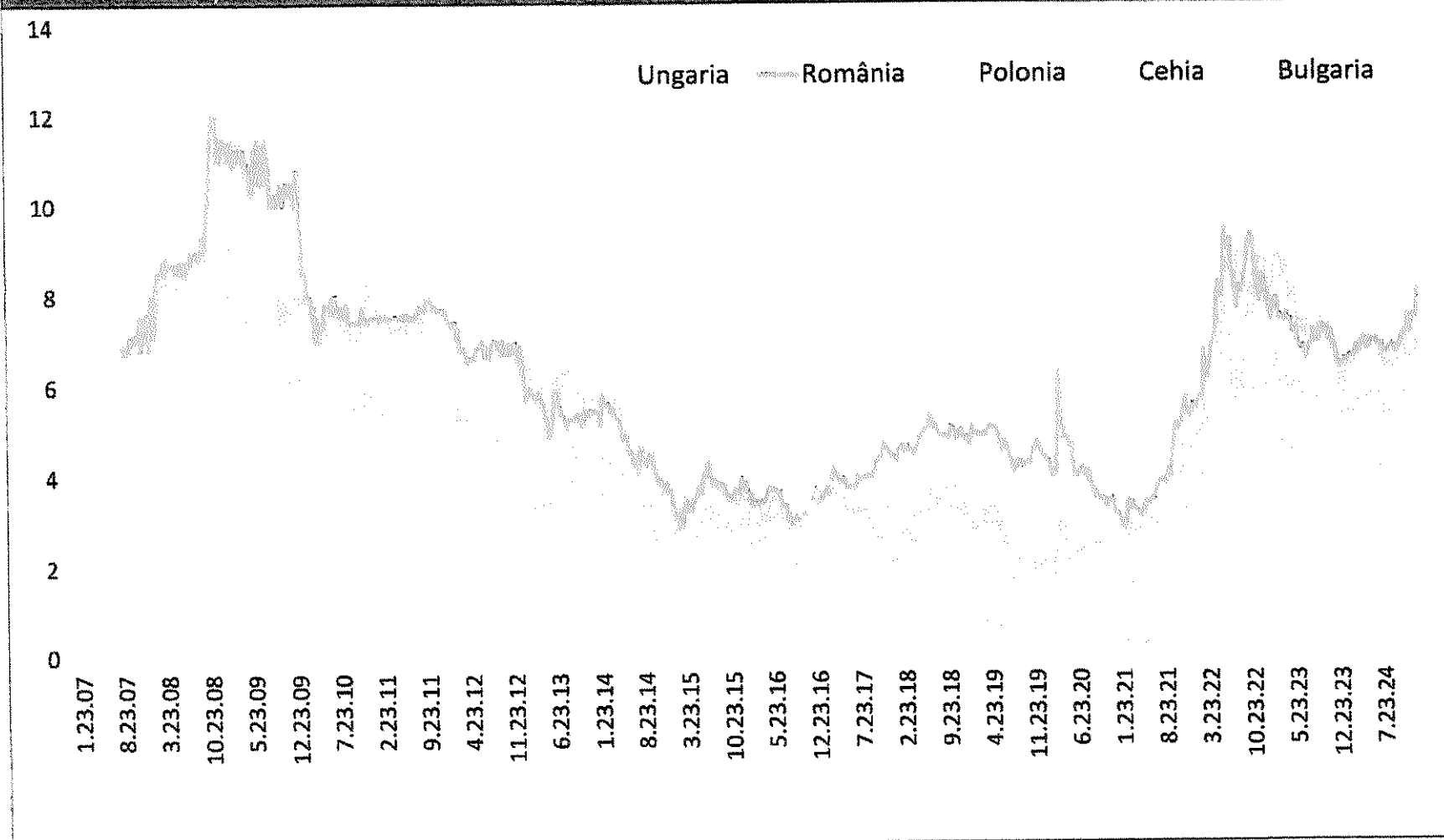
Sursa: Refinitiv Datastream

Grafic 4. Evolutia CDS-urilor la obligatiunile de stat, de 5 ani (puncte de bază)

Sursa: Refinitiv Datastream

Grafic 5. Evoluția randamentelor la obligațiunile de stat, de 10 ani (procente)

Sursa: Refinitiv Datastream

Anexa VIII

Tabelul 1. Evoluția soldului bugetar în statele aflate în procedura de deficit excesiv și statele *peers* ale României în perioada 2019-2024 (% PIB)

Tara/Anul	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Belgia	-2	-9	-5,4	-3,6	-4,2	-4,6
Bulgaria	2,2	-3,8	-3,9	-2,9	-2	-2,6
Cehia	0,3	-5,6	-5	-3,1	-3,8	-2,5
Franța	-2,4	-8,9	-6,6	-4,7	-5,5	-6,2
Italia	-1,5	-9,4	-8,9	-8,1	-7,2	-3,8
Ungaria	-2	-7,5	-7,1	-6,2	-6,7	-5,4
Malta	0,7	-8,7	-7	-5,2	-4,5	-4
Polonia	-0,7	-6,9	-1,7	-3,4	-5,3	-5,8
România	-4,3	-9,2	-7,1	-6,4	-6,5	-8
Slovacia	-1,2	-5,3	-5,1	-1,7	-5,2	-5,8

Sursa: AMECO

Notă: Bulgaria și Cehia nu fac obiectul procedurii de deficit excesiv (PDE)

Tabelul 2. Evoluția soldului de cont curent în statele aflate în procedura de deficit excesiv și statele *peers* ale României în perioada 2019-2024 (% PIB)

Tara/Anul	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Belgia	0,1	0,9	1,8	-1,3	-0,7	0,3
Bulgaria	1,7	0,4	-1,1	-2,6	0,9	0,3
Cehia	0,3	1,8	-2,1	-4,7	0,3	2,2
Franța	0,6	-2,1	0,3	-1,2	-1	0,5
Italia	3,2	3,8	2,1	-1,7	0	1,1
Ungaria	-0,6	-0,9	-3,9	-8,5	0,8	2
Malta	17,9	16	9,4	-0,8	6,4	5,6
Polonia	-0,3	2,4	-1,3	-2,2	1,8	0,8
România	-4,9	-4,9	-7,2	-9,2	-7	-8
Slovacia	-3,5	-0,5	-4,8	-9,6	-1,7	-2,8

Sursa: AMECO

Notă: Bulgaria și Cehia nu fac obiectul procedurii de deficit excesiv (PDE)

Tabelul 3. Evoluția datoriei publice în statele aflate în procedura de deficit excesiv și statele *peers* ale României în perioada 2019-2024 (% PIB)

Tara/Anul	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Belgia	97,5	111,2	108,4	102,6	103,1	103,4
Bulgaria	20,1	24,4	23,8	22,5	22,9	24,5
Cehia	29,6	36,9	40,7	42,5	42,4	43,4
Franța	98,1	114,8	112,7	111,2	109,9	112,7
Italia	133,6	154,3	145,7	138,3	134,8	136,6
Ungaria	65	78,7	76,2	73,8	73,4	74,5
Malta	39,2	48,7	49,6	49,4	47,4	49,8
Polonia	45,2	56,6	53	48,8	49,7	54,7
România	35	46,6	48,3	47,9	48,9	52,2
Slovacia	47,9	58,4	60,2	57,7	56,1	58,9

Sursa: AMECO

Notă: Bulgaria și Cehia nu fac obiectul procedurii de deficit excesiv (PDE)